

Uyum ve Sürdürülebilirlik Girişimi

Belge türü: Fabrikalar için el kitabı

Fabrikalar için ICS Çevre El Kitabı

Tarih:

ICS ile ilgili standart sürümü: Revizyon 24

İçindekiler

ICS denetimine hazır olduğumu anlamak için 10 adım	2
ICS'nin Sunumu	4
ICS'nin Yapısı	4
ICS'nin ortak metodolojisi	5
Sahadaki İş ortaklarımız	5
ICS Davranış Kuralları	6
Bilgi paylaşım süreci	6
ICS denetimi	8
ICS denetim planlaması	8
ICS denetim kapsamı	10
ICS denetim süreci	11
ICS denetim derecelendirmesi ve değerlendirmesi	14
Fabrika tarafından bildirilen şikayetler	15
Ek 1: Belgelerin incelenmesi	16
Ek 2: Çalışanlar ve yönetimle yapılan görüşmeler	20
Ek 3: ICS Çevre Denetim Soruları	21
Ek 4: Terimler Sözlüğü	29
Ek 5: Çevre denetçilerinin yeterlilik gereklilikleri	39

ICS denetimine hazır olduğumu anlamak için 10 adım

- ✓ **ICS veritabanındaki [Fabrika Profili'ni](#)**, fabrikada çalışanların konuştuğu dillerin tam listesini, ETP ayrıntılarını, atık su, enerji kaynakları ve atıklarla ilgili genel bilgileri ve fabrika mülkiyetinde olmasa bile işçi yatakhanelerinin konumunu belirtmeye özen göstererek **doğru bir şekilde doldurdum**. Yanlış beyan nedeniyle denetçilerin denetim gününde gerekli alanları ve bilgileri değerlendirmek için zamanları olmaması durumunda, denetim sonucumun etkileneceğinin farkındayım.
- ✓ **[Ek 1'de](#) listelenen tüm belgeleri topladım**; denetimin ilk gününde saat 14:00'e kadar veya denetim süresinin bir günü aştığı denetimlerde ikinci gün saat 14:00'e kadar belgeleri sunamazsam, uyumsuz olarak değerlendirileceğimi biliyorum. Uyumluluğu kanıtlayamadığım her durumda, ilgili kalemlerin uyumsuz olarak değerlendirileceğinin farkındayım.
- ✓ **Denetim için belirlenen [tarih aralığını](#) aldım ve şunlardan emin oldum**: denetçileri karşılamak, belgeleri sunmak ve soruları yanıtlamak üzere her zaman en az bir yönetici tesislerde bulunacak; tesislerim ortak bir binada bulunuyorsa, diğer fabrikalara denetçilerin tüm binada ortak riskleri incelemek isteyeceklerini bildirdim; Bu dönemde üretimimin denetim için çok düşük olacağı durumlarda (iş gücünün en az %50'si tesislerde bulunmalıdır) ICS üyesini bilgilendirdim; çalışanlarla yapılacak gizli görüşmeler için izole bir odanın hazır olacağından emin oldum ve bu görüşmelere katılmayacağımı biliyorum.
- ✓ **El kitabını inceledim ve denetim gününün akışına aşına ve hazır hissediyorum**. İşçi temsilcilerinin ([işçi görüşme listesindeki](#)) açılış ve kapanış toplantılarına katılmaları isteneceğini ve çalışanlarımın denetçiler tarafından görüşüleceğini biliyorum.
- ✓ **[ICS gerekliliklerinin](#) yerel düzenlemelere, uluslararası sözleşmelere ve ilkelere veya ICS'ye özgü gerekliliklere dayalı olabileceğinin farkındayım**.
- ✓ **Bu nedenle, denetçileri insani ve profesyonel bir şekilde karşılamaya hazırım** ve denetimi, uyum ve sürdürülebilirlik seviyelerimi başlatmak veya güçlendirmek için [harika](#) bir [fırsat](#) olarak görüyorum. Bu, fabrikamı yeni dünya ticareti KSS gereklilikleri karşısında daha güçlü ve dayanıklı hale getirecektir.
- ✓ **Denetim öncesinde, sırasında veya sonrasında [denetçilerin iletişim bilgilerini](#) öğrenemeyeceğimin** ve denetçilere herhangi bir baskı uygulamanın şeffaflığı ve uyumluluğum konusunda şüphe uyandıracağının ve ICS üyesi tarafından ciddi şekilde değerlendirilebileceğinin **farkındayım**.
- ✓ **Denetçilerin [ICS derecelendirme metodolojisini](#) bilmediklerinin ve denetim gününün sonunda denetim sonucunu alamayacağımın farkındayım**. ICS üyesi, ICS veritabanı aracılığıyla denetim raporunu onayladıktan sonra 10 gün içinde denetim sonuçlarını alacağım. Ayrıca, planın ilk hedef

tarihinden 15 gün önce, Düzeltici Eylem Planını uygulamaya başlamak için bana yol gösteren bir bildirim alacağım. Bununla birlikte, denetimin kapanış gününde geçici bulgular raporu'nu alacağım.

- ✓ Denetime **açık bir yaklaşımın** ve **şeffaflığın**, **başarıya ulaşmak ve denetimden en iyi şekilde yararlanmak için temel unsurlar olduğunun farkındayım**. Denetçilerden bilgi saklamak, ICS müşterisine karşı ciddi bir şeffaflık eksikliği olarak değerlendirilecek ve ciddi bir değerlendirmeye yol açacaktır. Şeffaflık eksikliğinin, şirketimi ICS üyelerinin güvensizliğine maruz bırakacağını ve CSR dünya ticaret ekonomisi gerekliliklerine uyum sağlama ve dayanıklılık gösterme fırsatını kaçıracağımı biliyorum.
- ✓ **Şikayet olması durumunda**, bu El Kitabında da belirtildiği gibi, prosedürler hakkında bilgi almak için **müşterim olan ICS üyesine ulaşabileceğimi biliyorum**.

ICS Sunumu

Fabrikalar El Kitabı'nın bu çeviri versiyonu basitleştirilmiştir ve yalnızca bilgilendirme amaçlıdır. Bu versiyon, [burada](#) bulabileceğiniz İngilizce tam versiyonun yerine geçmez. Çeviride hatalar mı gördünüz? contact@ics-asso.org adresinden bize ulaşın.

ICS'nin Yapısı

ICS, perakendeciler tarafından yönetilen, tekstil, giyim, pazar, eğlence, mobilya, demirbaş, ekipman, ev aletleri, gıda, elektronik, araba bakımı ve yenilenebilir enerji sektörlerinde sosyal ve çevresel denetimler gerçekleştiren çok sektörlü bir girişimdir.

- ✚ **Üyelerinin tedarik zincirlerinin, aşağıdakilerle sınırlı olmamak üzere Kurumsal Sürdürülebilirlik Durum Tespiti gerekliliklerine uyumunu güçlendirmek:** BM "Koruma, Saygı ve Telafi" Çerçevesi ile ilgili Birleşmiş Milletler (BM) İş ve İnsan Hakları Rehber İlkeleri, Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) Çokuluslu İşletmeler için Sorumlu İş Davranışı Rehberi, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) Sözleşmeleri, İşçi ve Çevre haklarına ilişkin yerel yasalar ile tedarikçiler ve alt yüklenicilerle ilgili Dikkat Yükümlülüğü ile ilgili gelecekteki tüm düzenlemeler.
- ✚ Üyelerine ve tedarikçilerine, tedarik zincirlerinde İnsan Hakları ve Çevre ihlallerinin risklerini tespit etmek, önlemek ve düzeltmek için gerekli özen standartlarını, süreçlerini, metodolojilerini ve araçlarını sağlayarak, **sürdürülebilir, adil ve kapsayıcı dünya tedarik zincirlerine geçişe katkıda bulunmak.**

Bu El Kitabının amacı, fabrikaya çevre uyumluluğu konusunda bilgi ve farkındalık kazandırmaktır. Bu, fabrika için ticaret ortaklarına uyumluluğunu başlatma veya gösterme fırsatı sunmanın yanı sıra, uluslararası ticarete şirketin cazibesini ve sürdürülebilir kalkınma gereklilikleriyle ilgili artan standartlar ve dünya ekonomik zorlukları karşısında uzun vadeli dayanıklılığını ortaya koyma fırsatıdır.

ICS programıyla ilgili sorular ve öneriler

Yorum, açıklama ve öneri talepleri, ICS üyeleriyle paylaşılmak üzere ICS ekibine contact@ics-asso.org e-posta adresi üzerinden iletilmelidir.

ICS İletişim: ICS Ofisi – 14, rue Bassano Paris FRANSA

Uyum ve Sürdürülebilirlik Girişimi / Ticaret ve Dağıtım İşletmeleri Federasyonu

contact@ics-asso.org

www.ics-asso.org

ICS'nin ortak metodolojisi

Durum tespiti, küresel tedarik zincirlerinde şeffaflığı ve sorumluluğu artırmanın yoludur. Sosyal ve çevresel denetimlerin birleştirilmiş bir yaklaşımı ile düzeltici eylem planları konusunda fabrikalarla (bundan sonra "tesisler" olarak anılacaktır) yakın işbirliği, sürdürülebilir tedarik zinciri yönetiminin geliştirilmesine katkıda bulunabilir.

ICS sisteminin temel taşı, 70'ten fazla ülkede kullanılan ICS denetim raporu anketidir. ICS eylemleri, tüm ICS üyeleri tarafından uygulanan ortak bir metodolojiye dayanır ve markaların denetim süreci üzerinde tam kontrol sahibi olmasını sağlar.

- ICS denetimleri, üye perakendeciler ve markalar tarafından zorunlu kılınır ve yönetilir. Denetimin başlatılması, ICS kullanımının tam kontrolünü sağlayan bir üye ayrıcalığıdır. Amaç, denetim sürecinin tarafsızlığını sağlamaktır.
- ICS denetimleri, yalnızca ICS tarafından yetkilendirilmiş üçüncü taraf denetim şirketleri tarafından gerçekleştirilir.
- Fabrikalarda kritik uyumsuzluklar tespit edildiğinde, ICS üyeleri ortak izleme kurallarını paylaşır.
- ICS çevre denetimleri, ICS üyelerinin kararına göre önceden duyurulabilir, kısmen duyurulabilir veya habersiz gerçekleştirilebilir.
- **ICS denetimi ne bir sertifika ne de bir etikettir.** ICS denetiminin amacı, bir fabrikanın çevre mevzuatına uygunluğunu değerlendirmek ve belirli bir tarihte tespit edilen uygunsuzlukları ve en iyi uygulamaları raporlamaktır.

Sahadaki iş ortaklarımız

Denetim kalitesi, ICS tarafından istatistiksel göstergeler, yerinde gölge denetimler, karşılaştırmalı rapor analizleri ve ICS üyelerinin işbirliğine dayalı geri bildirimleri ve incelemeleri yoluyla izlenir.

ICS standartlarına göre denetim yapmaya yetkili denetim şirketlerinin listesi, harici web sitemizde mevcuttur: <https://ics-asso.org/audit-companies/>

Şeffaflık ve açıklık, fabrikaların uyumluluğunu güçlendirmek için koşulsuz bir ön koşuldur.

Bilgi eksikliği, belge tahrifatı, erişim reddi (denetim öncesi [Fabrika profili](#) beyanındaki eksiklikler dahil), ICS yetkili denetçilerine uygulanan baskı ve suçlamalar ciddi şekilde değerlendirilir ve iş ilişkisinin sonlandırılmasına yol açabilir.

ICS Davranış Kuralları

Her ICS üyesi, tedarikçilerinden ICS Davranış Kurallarına uymalarını talep eder; bu kurallar, üyenin kendi ayrıntılı Davranış Kuralları ile tamamlanabilir. Bu Kuralları imzalayarak, tedarikçiler kurallara uymayı ve bunlara bağlı kalmayı taahhüt ederler; ayrıca kendi alt yüklenicileri ve ortaklarının da bu kurallara uymasını sağlarlar: ortak sorumluluk, temel bir kavramdır. ICS Davranış Kuralları [burada](#) bulunabilir.

Bilgi paylaşım süreci

Veri paylaşımı ve gizlilik

Aynı fabrikayla bağlantılı ICS üyeleri, denetim sonuçlarını ve belgeleri ICS veritabanı aracılığıyla paylaşır. ICS denetim bulguları gizlidir ve denetlenen fabrikayla bağlantısı olmayan ICS üyeleri tarafından erişilemez. ICS üyeleri, denetim bilgilerine ve sonuçlarına erişebilmek için ICS veritabanında tedarikçilerini ve ilgili fabrikaları referans göstermelidir. ICS üyeleri, tedarik için değil, yalnızca fabrikaların çevre uyumluluğunu izlemek için kullanılabilen ortak bir metodoloji ve araçları paylaşır.

ICS üyesi perakendeciler ve markaların listesi ICS web sitesinde mevcuttur: www.ics-asso.org

Tedarikçi veya fabrika ile paylaşılan ICS denetim belgeleri

İşçilerin denetçilerle paylaşmış olabileceği verilerin gizliliğini korumak amacıyla, **ICS denetim raporu tedarikçi veya fabrika ile paylaşılamaz**. Fabrika, gelecekteki uyumluluğunu iyileştirmek ve güvence altına almak için gerekli tüm ilgili bulguları ve düzeltici önlemleri içeren aşağıdaki belgeleri alacaktır:

Fabrika Profili, ICS Denetim Sürecinin bir parçasıdır ve fabrikanın yapısını anlamak ve daha sonra denetimi buna göre düzenlemek amacıyla ICS Üyeleri, fabrika, tedarikçi ve denetim şirketi arasında paylaşılan ilk belgedir. Bu belge, denetimden önce ICS üyesi veya denetim şirketi tarafından fabrikaya çevrimiçi olarak gönderilir ve denetim açılış toplantısı sırasında onaylanır.

Fabrika, denetim öncesinde denetim şirketine ve üyeye aşağıdaki bilgileri verme sorumluluğunu üstlenir:

- **işçilerin iş yerinde konuştuğu tüm diller** (yerel resmi dili konuşmuyorlarsa).
- Fabrikada varsa **ETP veya CETP'nin yeri**; bunlar, konumlarından bağımsız olarak denetim kapsamına dahildir.
- Fabrikada varsa **yatakhane konumu**; çünkü fabrika tesisleri içinde veya dışında bulunan tüm yatakhaneler, konumlarından bağımsız olarak denetim kapsamına dahildir.

Bulgular raporu, tesisin yönetim temsilcisi, işçi örgütü temsilcisi ve baş denetçi tarafından imzalanıp onaylandıktan sonra, İngilizce ve tesisin bulunduğu yerdeki yerel dilde düzenlenecektir. bulgular raporu'nun bir kopyası tesis tarafından saklanacak, bir kopyası ise ICS üyesine gönderilecektir. Bu belge, denetçinin ziyaretini, denetimin gerçekleştirildiğini teyit etmek, denetim sırasında tespit edilen uygunsuzlukları özetlemek ve fabrikaların bu uygunsuzlukları kabul ettiğini kanıtlamak amacıyla kullanılır.

İçerik Özeti (SOC), denetimin her bir bölümünün derecelendirmesini ve genel derecelendirmeyi (bir harf ve bir yüzde) gösterir ve denetim firmasının incelemesi ve markanın onayından sonra ICS veritabanı aracılığıyla fabrikaya gönderilir. SOC, denetlenen fabrikaya ayrıntılı uyumsuzlukları, uyumlulukları ve en iyi uygulamaları eksiksiz bir PDF raporunda sunar.

Çevrimiçi CAP: Denetim ICS üyesi tarafından onaylandıktan ve ICS üyesi Çevrimiçi CAP'yi başlattıktan sonra, fabrikalar¹CAP hedef tarihinden 15 gün önce bir bildirim alırlar. Onlardan düzeltici önlemleri uygulamaya koymaları ve düzeltici önlemlerin uygulandığını gösteren yorumları ve belgeleri ICS veritabanı üzerinden yüklemeleri istenir. Çevrimiçi CAP, aynı zamanda düzeltici eylemlerin uygulanmasındaki zorlukları paylaşma ve ICS üyesinin tavsiyesini alma fırsatıdır.

Denetim, durum tespiti uyum sürecinin sadece bir parçasıdır. Denetimin asıl amacı, Çevrimiçi CAP'yi kullanarak ICS üyesi ile çevrimiçi diyalog yoluyla, fabrikayı sürdürülebilir ticarete uyumlu ve rekabetçi hale getirecek düzeltici eylemleri uygulamaktır.

ICS denetim

ICS denetim planlaması

Denetim gerçekleşmeden önce **denetçinin adı fabrikaya veya tedarikçiye bildirilmemelidir**. Denetçinin doğrudan iletişim bilgileri (e-posta, telefon) denetim öncesinde, sırasında ve sonrasında fabrikaya veya tedarikçiye paylaşılmamalıdır.

- Denetimden önce denetçilerin isimlerini veya denetim sırasında iletişim bilgilerini elde etmeye yönelik herhangi bir girişim, denetimin tarafsızlığı ve fabrikanın şeffaflığı konusunda şüphe uyandıracaktır.

Denetim sırasında veya sonrasında denetçilere baskı uygulamak, tehdit etmek veya rüşvet teklifinde bulunmak amacıyla iletişime geçme girişimleri, iş ilişkisinin sonlandırılmasına neden olabilir.

ICS denetim türleri

Bir fabrikada ilk kez denetim yaptıktan sonra (buna "İlk denetim" denir), ICS üyeleri, ICS tarafından belirlenen ve aşağıda açıklanan zaman dilimleri içinde ne zaman bir takip denetimi veya yeniden denetim başlatacaklarına karar verir.

3 tür ICS denetimi vardır:

- **İlk denetim:** Fabrikada ilk kez gerçekleştirilen denetimdir.
- **Takip denetimi:** önceki bir değerlendirmede (ilk, takip veya yeniden denetim) belirtilen uyumsuzlukların etkili bir şekilde giderilip giderilmediğini izlemek amacıyla gerçekleştirilen denetimdir. Önceki ICS denetiminin tamamlanmasından en geç 12 ay sonra başlatılmalıdır. Takip denetiminin süresi, değerlendirilen tesisin büyüklüğünden bağımsız olarak 1 adam-gündür.
- **Yeniden denetim:** İlk denetimle aynı metodoloji, kurallar ve kapsamı izleyen eksiksiz bir ICS denetimidir. "Yeniden denetim" terimi, fabrikanın geçmişte ICS standartlarına göre zaten denetlenmiş olduğunu vurgulamayı amaçlamaktadır.

ICS süreci, ICS üyelerinin, önceki denetimi talep eden ICS üyesinden bağımsız olarak, ilk denetime dayalı olarak bir takip denetimi veya yeniden denetim başlatmasına olanak tanır. ICS üyeleri, takip denetimi veya yeniden denetim için ilk denetimden farklı bir denetim firması seçebilir (sadece ICS tarafından yetkilendirilmiş denetim firmaları ICS denetimleri gerçekleştirebilir).

ICS denetim bildirim türleri

ICS çevre süreci, önceden duyurulan denetimlere, en az iki haftalık bir süre içinde yarı önceden duyurulan denetimlere veya tamamen önceden duyurulmayan denetimlere izin vermektedir. ICS üyeleri, durum tespiti süreçlerine uygun olarak denetim duyuru türünü ve ICS tarafından yetkilendirilmiş denetim firmasını seçerler.

Bildirilen denetimler: Fabrika, ICS tarafından yetkilendirilmiş denetim firmalarından biri tarafından, bir ICS üyesi adına fabrikada bir ICS denetimi yapılacağı konusunda bilgilendirilir. Denetim firması, ICS üyesi tarafından belirlenen denetim tarihini fabrikaya bildirir.

Önceden yarı duyurulan (Yarı haberli) denetimler: Fabrika, ICS tarafından yetkilendirilmiş denetim firmalarından biri tarafından, bir ICS üyesi adına fabrikada bir ICS denetimi yapılacağı konusunda bilgilendirilir. Denetim firması, ICS üyesi tarafından belirlenen denetim aralığını fabrikaya bildirir. Fabrika, denetimden önce planlanan kesin tarihi bilmez.

Bildirilmemiş (Habersiz) denetimler: Fabrika, ICS denetimi hakkında bilgilendirilmeyecektir.

Fabrikanın, denetim gününde hazır bulunmak üzere denetim aralığı süresince en az bir fabrika temsilcisinin tesislerde hazır bulunmasını sağlaması koşulsuz bir gerekliliktir.

Fabrikanın sorumluluğu:

- Fabrika yönetimi, ulusal ve yerel resmi tatiller ile banka tatilleri dahil olmak üzere **uygun olmayan tarihleri bildirmelidir**, ancak fabrika için uygun tarihlerin toplamı, denetim aralığı süresinin en az 2 tam hafta olmasını sağlamalıdır.
- Denetim süresi içinde **belirli bir günde fabrikadaki üretim oranı çok düşükse**, fabrika denetim şirketini ve ICS üyelerini bilgilendirmekle yükümlüdür.
- Fabrika, denetimden önce Fabrika Profili aracılığıyla denetim şirketine ve üyeye, **sahada çalışanların konuştuğu tüm dilleri** bildirme sorumluluğunu üstlenir.
  - Denetçi, dil engelleri nedeniyle işgücünün yalnızca %25'ine veya daha azına erişebiliyorsa, bu erişim reddi olarak kabul edilecek ve denetimin düzgün bir şekilde gerçekleştirildiği kabul edilmeyecektir.
- **Denetimin gerçekleştirilebilmesi için işgücünün en az %50'si işyerinde bulunmalıdır.** Denetim tarihinde, örneğin bayram veya tatil günlerinde işgücünün %50'sinden azı işyerinde bulunuyorsa:
  - **Fabrika**, tatil veya bayram nedeniyle fabrika işgücünün önemli bir kısmının işyerinde bulunmayacağı konusunda **denetim firmasını veya ICS üyesini uyarmamışsa**, bu durum, fabrikanın denetçilerin işçilere erişimini engellemeye çalıştığı (en kötü senaryo) şeklinde değerlendirilecek ve dolayısıyla erişim reddi olarak kabul edilecektir.
  - Öte yandan, **fabrika denetim firmasına ve ICS üyesine** durum hakkında **uyarıda bulunmuş**, ancak hem denetim firması hem de ICS üyesi bu dönemde denetime devam etmeyi tercih etmişse, bu durum erişim reddi olarak değerlendirilmez.

Denetim firmasının sorumluluğu:

Ülkedeki resmi tatilleri bilmek ve tatil günlerinde fabrikaya girmemek denetim firmasının sorumluluğundadır.

Denetim süresi

İlk denetim ve yeniden denetim süresi, aşağıda açıklanan kurallara göre sahada 1 ila 2,5 adam-gün arasında belirlenecektir. Süre, 3 ana kritere bağlı olacaktır:

Kriter 1			Kriter 2	ICS ClearPath kontrol listesi revizyonu OLMADAN denetim süresi (adam-gün)	Kriter 3
Üretim süreçlerinden kaynaklanan atık su	Tesis içinde veya dışında arıtma	Tesis içinde ön arıtma	Fabrika büyüklüğü		Denetim süresi ICS ClearPath kontrol listesi revizyonu dahil (adam-gün)
EVET	YERİNDE ETP		KÜÇÜK	2	2,5
			ORTA	2	2,5
			BÜYÜK	2,5	3
	TESİS DIŞI CETP	ÖN İŞLEM VEYA ÖN İŞLEM YOK	KÜÇÜK	1	1,5
			ORTA	2	2,5
			BÜYÜK	2	2,5
	İŞLEM YOK		KÜÇÜK	1	1,5
			ORTA	2	2,5
			BÜYÜK	2	2,5
HAYIR			KÜÇÜK	1	1,5
			ORTA	1	1,5
			BÜYÜK	2	2,5

Fabrika büyüklüğü aşağıdaki alanla tanımlanır:

Fabrika büyüklüğü	Kriterler (toplam alan, metrekare cinsinden)
KÜÇÜK	< 5 000
ORTA	5 000 – 20 000
BÜYÜK	> 20 000

ICS denetim kapsamı

ICS yerinde denetiminin genel amacı, tesisin ICS Davranış Kuralları, yerel düzenlemeler ve uluslararası standartlara uyum düzeyini değerlendirmek ve gerekli düzeltici eylemleri ve sürekli iyileştirme fırsatlarını belirlemektir. ICS denetimi ayrıca denetçiler tarafından tesiste gözlemlenen en iyi uygulamaları da raporlar.

ICS Çevre denetiminin kapsamına giren fiziksel alanlar şunlardır:

- Üretim alanları
- Tehlikeli veya potansiyel olarak tehlikeli maddelerin depolandığı alanlar (alt depo, ambar, boya deposu, yağ ve yakıt depolama alanları vb.)

- Atık Su Arıtma Tesisi (tesis içinde varsa; laboratuvar, arıtma tesisi için özel kimyasal depo, özel güç kaynağı, çamur depolama alanı vb. dahil)
- Atık depolama alanı (tehlikesiz ve tehlikeli)
- Kazanlar ve jeneratörler (ağır makineler)
- Fabrikada kimyasalların kullanılabileceği/kullanıldığı her türlü alan (leke çıkarma odası vb.)
- Su debimetreleri / enerji sayaçlarının kurulu olduğu her türlü alan
- Varsa diğer depolama alanları
- Varsa, çalışanların dinlenme ve yemek alanları
- Üretim sahasının yakınındaki tüm ilgili binalar.

Atık Su Arıtma Tesisi (ETP) ortak kullanılıyorsa, denetlenen fabrika, denetim kapsamının bir parçası olduğu için denetçilere ortak ETP'ye erişim izni vermelidir.

Binaların ortak kullanılması durumunda, **denetlenen fabrikalar, ICS denetimi öncesinde aynı binalarda bulunan fabrikaların yönetimine ve sahiplerine** (denetlenen fabrikanın yönetiminden farklıysa), **denetçilerin tüm binayı ve ortak alanları** (örneğin binanın merdivenleri) **ziyaret etmeleri** ve gerekirse binada bulunan diğer fabrikaları da ziyaret etmeleri **gerektiği konusunda bilgi vermelidir**; zira riskler ortak tesislerden kaynaklanabilir.

Tesislerin gerekli tüm bölümlerine erişimin reddedilmesi veya ortak binalarda diğer fabrikaların tesislerine girme konusunda onların onayının alınamaması, ICS üyesi tarafından erişim reddi olarak değerlendirilecek ve denetimin başarısızlıkla sonuçlanmasına neden olabilir.

ICS denetim süreci

ICS denetim süreci 6 adımdan oluşur

1. Açılış toplantısı, denetçileri tanıtmak, denetimin nedenini ve ICS üyelerinin dikkat yükümlülüklerini ve denetimin sunduğu fırsatları hatırlatmak, çevre bilincinin önemini tartışmak ve değerlendirmek, denetim kapsamını gözden geçirmek ve denetim süresini teyit etmek, gerçekleştirilecek denetim prosedürlerini açıklamak ve dahil olacak tarafları belirlemek amacıyla düzenlenir.

- **Katılımcılar:** Denetçiler, tesis yönetimi, işçi örgütleri temsilcileri
- **Fabrika sorumluluğu:** Yalnızca ICS müşteri üyeleriyle paylaşılacak üzere fotoğraf çekilmesine izin vermek (gizli veriler, kişilerin yüzleri görünmeyecek şekilde), özel bir oda tahsis etmek, mevcut denetimle eşzamanlı olarak başka herhangi bir ziyaret veya denetim (sosyal, çevresel, kalite veya teknik denetim, teftiş vb.) gerçekleştiriliyorsa denetçileri bilgilendirmek.

Denetim süreci bu sırayı takip edebilir veya etmeyebilir. Fotoğraflar fabrika turu ve belge incelemesi sırasında çekilecektir.

2. **Fabrika turu:** Çevre yönetimi ile ilgili uygulamaları değerlendirmek, tüm potansiyel çevresel unsurları ve etkileri göz önünde bulundurmak ve diğer uygulamaları gözlemlemek amacıyla, çevresel unsurların ve çalışanların bulunabileceği tüm alanların gezilmesi.
Fabrika çevresinin gezilmesi de beklenebilir.
3. **Belge incelemesi:** Denetçiler, uygunluğu teyit etmek, uygunsuzlukları tespit etmek ve varsa en iyi uygulamaları raporlamak için tesisin son 12 aya ait belgelerini ve kayıtlarını inceleyecektir.
Hazırlanması gereken belgelerin listesi: [Ek 1](#).

**Fabrika, denetimin ikinci günü saat 14:00'den önce belgeleri sunmalıdır
(1 adam-günlük denetim durumunda ilk gün).**

4. **Görüşmeler:** Görüşmeler bireysel ve/veya gruplar halinde yapılacaktır ve farklı pozisyonlarda çalışan işçileri içermelidir. Görüşme örneklemesi hakkında ek bilgi için lütfen [Ek 2'ye](#) bakınız. Bu görüşmeler sırasında elde edilen bilgilerin ve işçi verilerinin gizliliği, denetçiler ve ICS üyeleri tarafından sağlanacaktır.

Görüşme sırasında bir yöneticinin bulunması veya müdahalesi, sindirme girişimi olarak değerlendirilecek ve fabrikanın şeffaflık beklentilerine uygunluğunu tehlikeye atabilecektir. Bir çalışanın görüşme sırasında ne söylediğini öğrenmeye çalışmak, işçi haklarına yönelik ciddi bir ihlaldir. Fabrika, görüşme raporlarına erişemeyecektir.

5. **Kapanış öncesi toplantı,** denetim ekibinin denetimi gözden geçirmesi ve anketle ilgili uyumsuzluk noktalarını toplamaları için yapılan özel bir toplantıdır.

6. **Kapanış toplantısı,** denetim bulgularını ve sonuçlarını sunmak ve tartışmak, soruları yanıtlamak ve açıklamalarda bulunmak, gözlemlenen gerçekler üzerinde bir anlaşmaya varmak veya tesis yönetiminin denetçilere karşı argümanlarını sunması için bir fırsat sağlamak ve tesis yönetiminin uyumsuzlukların yasal veya Kod temellerini anlamasını sağlamak amacıyla düzenlenir.

- **Katılımcılar:** Denetçiler, tesis yönetimi, işçi örgütleri temsilcileri
- **Sonuç:** Tesis, harekete geçmeyi ve uyumsuzlukları çözmeyi taahhüt eder.
Bulgular raporu, tüm uyumsuzlukların açık bir tanımını içerir ve uyumsuzlukların nasıl çözüleceğine ilişkin fabrikadan gelen yorumları da içerir. Bulgular raporu tesis yerinde düzenlenir, tesis yönetimi temsilcisi, işçi örgütü temsilcisi ve baş denetçi tarafından imzalanır ve kabul edilir. Bir kopyası tesis tarafından saklanır, bir kopyası da ICS üyesine gönderilir.

Kapanış toplantısı sırasında genel derecelendirme ve bölümlere göre derecelendirme açıklanmaz.

ICS denetim puanı ve değerlendirme

Uygunsuzlukların belirlenmesi

ICS soruları, yerel yasal gereklilikler, uluslararası sözleşme gereklilikleri ve ICS'nin kendi özel gereklilikleri ile karşılaştırılarak değerlendirilebilir. Yerel yasaların, ICS gerekliliklerine dayalı sorularla belirlenen standartlardan daha katı olduğu durumlarda, tesisin uygulamaları yerel yasalarla karşılaştırılarak değerlendirilir.

Denetçiler **tam uyumu teyit edemezlerse, gözlem uyumsuzluk olarak rapor edilir.**

Denetim öncesinde Ek 1'de listelenen istenen belgeleri hazırlamak, tesisin uygunluğu kanıtlanamaması durumunda uygunsuz olarak derecelendirilmesini önlemeye yardımcı olacaktır.

Kolay ve hızlı bir şekilde çözülebilen bir uyumsuzluk durumunda (ör. su sızıntısı), denetçiler uyumsuzluğu raporda belirtmelidir (örneğin, Bulgular raporu'nda denetçiler uyumsuzluğun derhal giderildiğini belirtebilirler).

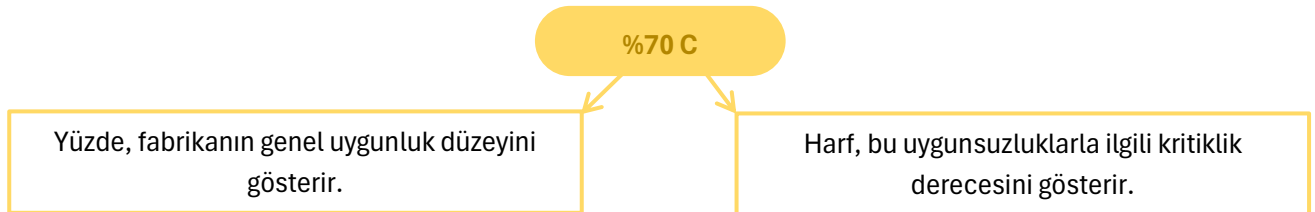
ICS Çevre bölümleri seviyeleri

ICS çevre denetiminin her bölümü için gereklilikler iki seviyeye ayrılmıştır:

- **Temel gereklilikler:** çevre bilinci, yasal uyumluluk ve uygulanan uygulamalar
- **Gelişmiş gereklilikler:** sürekli iyileştirme için en iyi uygulamalar (hedefler ve eylem planları, performans analizi vb.).

ICS çift derecelendirme sistemi

ICS çevre denetimi, bir yüzde ve bir harften (A, B, C, D, E) oluşan çift derecelendirme sistemine dayanır; örneğin: genel denetim derecelendirmesi %90 B, %70 C vb. olabilir.

ICS derecelendirme sistemi, acil dikkat ve eylem gerektiren kritik uyumsuzluk bulguları ile birleştirilmiş bir eşik tablosuna dayanmaktadır. Örneğin, bir Uyarı Bildirimi verilirse, tesis derecelendirmesi %85 E olabilir: tesis çoğunlukla çevre kurallarına uygundur ancak bir önemli sorun tespit edilmiş ve bir uyarı bildirimi verilmiştir. ICS denetim sistemi, fabrikanın genel düzeyini raporlamak ve aynı zamanda önemli uyumsuzlukları açıkça ortaya koymak üzere tasarlanmıştır.

Uyarı Bildirimleri

Uyarı Bildirimleri, ICS üyelerinin acil dikkatini gerektiren tanımlanmış kritik uyumsuzluklar tespit edildiğinde denetçiler tarafından tetiklenir, çünkü bunlar:

- Dolandırıcılık nedeniyle denetim sonuçlarını etkileyebilir veya
- Çevreye veya işçi güvenliğine doğrudan bir tehdit teşkil eder: arıtılmamış atık suyun doğrudan çevreye deşarj edilmesi, uygunsuz tehlikeli atık bertaraf uygulamaları ve fabrikada tehlikeli maddelerin tehlikeli şekilde taşınması.

Tesise erişim reddi

Tesis, denetçilerin ICS çevre denetimini gerçekleştirmeleri için tesis binalarına girmesine izin vermelidir. Denetçi ekibi, tesisin temsilcisine veya irtibat kişisine ziyaretin amacını, prosedürü ve denetimin geçerliliğini açıklamayı teklif ettikten sonra, tesis denetçilerin tesislerine veya tesislerin bir kısmına girmesine izin vermezse, denetçiler tarafından ICS üyesine derhal bir "Erişim Reddedildi" bildirimi gönderilir. Bu nedenle denetim, "Erişim Reddedildi" olarak sınıflandırılır.

Denetim sırasında üçlü kontrolün üç unsuruna (fabrika turu, görüşmeler ve belgeler) erişimde herhangi bir kısıtlama olması durumunda, bu durum denetim anketinde bildirilir.

Fabrika tarafından bildirilen şikayetler

Denetim veya denetim şirketi ile ilgili şikayet veya itirazlar olması durumunda, fabrikalar denetimi talep eden ICS üyesiyle ve gerekirse contact@ics-asso.org adresinden ICS ekibiyle iletişime geçerek sorunu ayrıntılı olarak açıklamalıdır. Fabrika, denetçilerden olağandışı ve profesyonelce olmayan bir davranış görürse, ICS üyesinden ICS Denetçilerinin davranış kontrol listesini doldurmasını isteyerek ayrıntılı bir soruşturma başlatabilir.

Ek 1: Belge incelemesi

Tür	Belge
GENEL	Tesis Yerleşim Planı
	Üretim akış şeması
	Düzenleyici kurumdan gelen ihlal bildirimleri veya para cezaları
	Çevre ihlalleri ve kirlilik olayları (hava, su, atık su, atıklar, koku ve gürültü) ile ilgili çevre düzenleme kurumları/yetkilileriyle yapılan yazışmalar.
	Çevre sertifikası / izni
	Faaliyet onayı
Çevre Yönetim Sistemi	Temel gereklilikler seviyesi
	Şirket çevre politikası
	Yasa ve yönetmeliklerdeki değişiklikleri takip eden sistem
	Organizasyon şeması
	Çevre yönetim faaliyetlerini koordine etmekten sorumlu yöneticinin görev tanımı
	Çevresel unsurların ve etkilerin belirlenmesi
	Çevresel amaçlar, hedefler ve eylem planı
	Çevre yönetim komitesi kayıtları (komitede yer alan çalışanların listesi, ele alınan konular vb. açıkça belirtilmelidir)
	Çevre bilinci eğitimi kayıtları
	İleri seviye
	Fabrikanın tedarikçilerini değerlendirmek için kullandığı çevre standardı ve yapılan değerlendirmenin kanıtları
ENERJİ KULLANIMI, ULAŞIM VE SERA GAZLARI (GHG)	Temel gereklilikler seviyesi
	Enerji tüketim kayıtları: farklı enerji kaynakları için toplam enerji tüketimi: elektrik, doğal gaz, petrol, kömür vb.
	Fabrikadaki farklı departmanlar/süreçler/bölümler/kullanımlar için enerji tüketimi döküm kayıtları
	Buhar hatlarının iç denetim raporu (buhar kaçağı denetimi) ve enerji tasarrufu için kolayca uygulanabilecek fırsatları belirlemek amacıyla fabrikada yapılan genel denetim
	İleri düzey
	Doğrudan Sera Gazı Emisyonlarının Hesaplanması KAPSAM 1 (varsa kapsam 2 ve kapsam 3)
	Enerji, ulaşım ve sera gazı emisyonlarının azaltılmasına ilişkin amaçlar, hedefler ve eylem planı
	Enerji, ulaşım ve sera gazları (GHG) ile ilgili olarak ilgili çalışanlara yönelik eğitim
SU KULLANIMI	Temel gereklilikler seviyesi
	Su tüketim kayıtları: tüm farklı su kaynakları için toplam su tüketimi

	Su tüketimi döküm kayıtları: fabrikadaki farklı departmanlar/süreçler/bölmeler için
	Su sızıntılarını tespit etmek, su kullanan makinelerin bakımını kontrol etmek, su boru hatları vb. için fabrikada yapılan iç denetim raporları ve su tasarrufu için kolay fırsatları tespit etmek amacıyla fabrikada yapılan genel denetim
	İleri seviye
	Su tasarrufu ile ilgili belgeler: hedefler ve eylem planı
	İlgili çalışanlara yönelik eğitim: su kullanımı ve tasarrufu
ATIK SU VE ATIK SU	Temel gereklilikler seviyesi
	Fabrika, atık su arıtımı için bir CETP'ye bağlıysa, Ortak ETP (CETP) ile yapılan anlaşma veya atık suyun kanalizasyon sistemine deşarj edilmesi için izin
	Drenaj Planı veya Boru Hattı Düzeni
	Arıtma sonrası atık su kalite test raporları (üçüncü taraf tarafından hazırlanmış)
	ETP giriş ve çıkış noktalarındaki su akış ölçüm kayıtları
	Atık su parametreleri iç test kayıtları
	Atık su parametrelerini dahili olarak test etme prosedürleri
	ETP kapasitesinin belgelenmesi
	ETP işletim ve bakım kılavuzu
	ETP operatörünün eğitim kayıtları veya eğitim kanıtları (dahili veya harici) (ETP operatörünün ETP'yi işletmek için tutarlı bir geçmişe sahip olduğunun kanıtı)
	CETP sözleşmesi veya CETP sağlayıcısı ile yapılan anlaşma
	İleri seviye
	ETP acil durum prosedürü
	Su kirliliğini azaltmak, atık su hacmini düşürmek veya arıtma sürecini iyileştirmek için amaçlar, hedefler ve eylem planı
	Planlanan üretimin artması durumunda, tesis içi ETP kapasitesinin, ortaya çıkacak ek atık su hacmini arıtmaya yeterli olduğuna dair kanıt
HAVA EMİSYONLARI	Temel gereklilikler seviyesi
	Havaya yapılan başlıca noktasal emisyon kaynaklarının belirlenmesi (Bilgilendirici soru)
	Tüm ekipmanların bakım/denetim kayıtları (örn. kazanlar ve jeneratörler)
	Baca hava emisyonları test raporları
	Hava emisyon kaynaklarının envanteri (noktasal kaynak ve kaçak emisyonlar, potansiyel ODS ve F-gaz emisyon kaynakları dahil)
	Hava arıtma ekipmanı bakım kayıtları
	İleri düzey
	Hava kirliliğini ve/veya üretilen ODS / F-gaz emisyonlarının miktarını azaltmaya yönelik amaçlar, hedefler ve eylem planı
	Ortam hava kalitesi test raporu

	Hava emisyonları ve ODS'lerle ilgili olarak ilgili çalışanlara yönelik eğitim (örn. bakım operatörü)
ATIK YÖNETİMİ	Temel gereklilikler seviyesi
	Atık envanteri
	ETP tarafından üretilen çamur miktarlarının kaydı (envantere dahil edilebilir)
	Atık yüklenicileriyle yapılan anlaşmalar (tüm atık türleri için)
	Atık yönetimi prosedürü/politikası
	Nihai bertaraf/arıtma yöntemlerini belirten atık yüklenicileriyle yapılan anlaşmalar (çamur hariç tüm atık türleri için)
	Çamurun nihai bertaraf/işleme yöntemini belirten çamur toplama yüklenicisiyle yapılan anlaşma
	Atık yönetimi konusunda tüm ilgili çalışanlara yönelik eğitim (örneğin: atık toplama görevlileri için)
ATIK YÖNETİMİ	İleri düzey
	Fabrikanın atık yüklenicilerini denetlediğine dair kanıtlar
	Atık oluşumunu azaltmak ve atıkların nihai arıtma/bertarafını iyileştirmek için amaçlar, hedefler ve eylem planı
	Atık geri dönüşümüne dair kanıtlar
KİRLİLİĞİN ÖNLENMESİ, TEHLİKELİ VE POTANSİYEL TEHLİKELİ MADDELER	Temel gereklilikler seviyesi
	Tesis içinde toplu tank varsa, toplu tank envanteri (içeriği, kapasitesi vb. dahil)
	Tesis içinde toplu tank varsa, toplu tank denetim kayıtları/raporları ve toplu tank bütünlük testi kayıtları/raporları
	Kimyasal envanter
	16 bölümden oluşan MSDS/SDS orijinal versiyonları
	Tehlikeli maddelerin yönetimi ve kullanımı ile ilgili ilgili çalışanlar için eğitimler (örneğin: kimyasallarla çalışanlar...)
	MRSL'ye uyumu izlemek için fabrikanın sistemi
	Kimyasal madde taşıma ve depolama prosedürü
	İleri seviye
	Kimyasal kullanımının azaltılması ve tehlikeli kimyasalların ikame edilmesi ve ortadan kaldırılmasına yönelik amaçlar, hedefler ve eylem planı.
ACİL DURUM MÜDAHALE YÖNETİMİ	Temel gereklilikler seviyesi
	Acil durumların belirlenmesi / Acil durum müdahale planı
	Kimyasal dökülme acil durum müdahale prosedürü
	Kimyasal dökülme temizleme tatbikat raporu
	Yangın acil durum müdahale prosedürü
	Yangın acil durum tatbikat raporu
	Acil durum müdahale ekibinin oluşturulduğuna dair kanıt
	Yeni çalışanlar için sağlık ve güvenlik eğitimi

	Mevcut çalışanlar için sağlık ve güvenlik eğitimi
	Dökülme/kaza kaydı ve alınan düzeltici önlemler; örneğin dökülmeler, sızıntılar, koku, gürültü vb. ile ilgili yetkililerle yapılan yazışmalar dahil.
	İleri seviye
	Acil Durum Müdahale Planını gözden geçirme süreci
ŞİKÂyetLER VE ŞİKÂyet MEKANİZMASI	İleri düzey
	Komşulardan, yerel topluluklardan, yerel kurumlardan alınan şikâyetlerin kaydı, bunlarla sınırlı olmamak üzere: • Şikâyet tarihi ve gönderen • Fabrikadan yapılan risk değerlendirmesi • Varsa, düzeltici eylem planı • Varsa, düzeltici eylem planının sonuçları
	Komşulardan şikâyetlerin toplanmasına ilişkin politika veya sistem sunumu
	Komşulardan alınan şikâyetler konusunda paydaşlarla yapılan toplantıların belgeleri veya tutanakları
	Düzeltilici eylem planları ve düzeltici eylemlerin etkinliğinin takibi
BİYOÇEŞİTLİLİK VE ARAZİ KORUMA	Temel gereklilik seviyesi
	İzinler veya bina tadilat izinleri
	Kaçınma-Azaltma-Telafi sırasının uygulanmasına yönelik politika veya çalışma yöntemi
	İleri düzey
	Satın alımlar için belgelenmiş biyolojik çeşitlilik etki kriterlerine örnek
	Çalışanlara sunulan farkındalık sunumu
	Yükleme/boşaltma alanlarında çalışan işçilere, yüklerin istilacı türlerin yayılmasına nasıl katkıda bulunabileceği konusunda yapılan farkındalık sunumu
	Koruma alanları, biyolojik çeşitlilik değeri yüksek alanlar ve yakınlardaki koruma altındaki türlerin tanımlandığı belgeler
	Biy çeşitlilik üzerindeki etkiyi azaltma hedeflerini içeren politika

Ek 2: Çalışanlar ve Yönetimle yapılan görüşmeler

Konu	Görüşülecek çalışanlar (asgari gereklilikler)	İlgili soruların örnekleri
1 işçi ve 1 yönetici		
Çevre Yönetimi	<i>Örneğin:</i> uyum yöneticisi veya Çevre Yönetim Sistemi (ÇYS) sorumlusu yönetici ile çevre eğitimine katılmış rastgele seçilmiş bir çalışan	1.5, 1.9 ve 1.11
1 kilit çalışan ve 1 yönetici		
Kimyasal Yönetim	<i>Örneğin:</i> kimyasallarla çalışan bir üretim bölümündeki 1 işçi veya kimyasal depoda çalışan 1 işçi ve kimyasal yönetiminden sorumlu 1 yönetici (kimyasal depo sorumlusu)	7.16 ve 8.5
1 kilit çalışan		
Su, enerji ve havaya salınan emisyonlar	<i>Örnek:</i> ağır makineler, hava arıtma tesisleri ve soğutucu ekipmanlarla ilgili sorumlulukları olan bakım müdürü veya çalışanı / boru hatları, makinelerin (su kullanan) bakımı ile ilgili sorumlulukları olan operatör	2.9, 3.11 ve 5.11
1 kilit çalışan		
Atık su ve atık sular	ATK operatörü/yöneticisi	4.19
1 kilit çalışan ve 1 yönetici		
Atık yönetimi	<i>Örnek:</i> Atıkların toplanmasından ve sahada geçici depolama amacıyla ayrıştırılmasından sorumlu 1 çalışan ve atık yönetimini denetleyen 1 yönetici/sorumlu	6.19
2 işçi (1 yeni işçi dahil)		
Acil durum müdahale yönetimi	Fabrikaya yeni gelen herhangi 2 yeni işçi	8.4, 8.9
1 işçi ve 1 yönetici		
Rahatsızlıklar ve Şikayet Mekanizması		9.3, 9.6
2 kilit çalışan		
Biyoçeşitlilik ve arazi koruma	<i>Örnek:</i> 1 işçi hammadde tedarikinde, 1 işçi ise boşaltma alanında çalışıyor	10.7, 10.9

Ek 3: ICS Çevre Denetim Soruları

ICS sorularının hepsi aynı derecelendirmeye sahip değildir ve derecelendirme ICS sistemi tarafından otomatik olarak hesaplanır.

Bölüm 1. Çevre Yönetim Sistemleri	
Yerel yasalar hakkında bilgi	
Fabrika ulusal, bölgesel veya belediye çevre yasalarına veya yönetmeliklerine tabi midir?	
Temel gereklilikler - Çevre Yönetim Sistemleri	
1.1	Fabrikanın izinler, lisanslar, resmi sözleşmeler ve sertifikalar gibi çevreyle ilgili belgeleri bulundurması zorunlu mu?
1.2	Gerekli izinler, lisanslar, resmi sözleşmeler ve sertifikalar geçerli ve mevcut durumla tutarlı bulunmuştur mı?
1.3	Fabrikanın çevre yönetimine ilişkin yaklaşımını belirleyen bir politikası var mı?
1.4	Fabrika, geçerli çevre yasal gerekliliklerinden haberdar olmak için bir mekanizma oluşturmuş mu?
1.5	Çevre yönetimi faaliyetlerini koordine etmek üzere yönetimden bir kişi atanmış mıdır?
Uygulanan uygulamalar	
1.6	Fabrika, faaliyetleriyle ilişkili önemli çevresel unsurları ve etkileri değerlendiriyor mu?
1.7	Fabrika, başlıca çevresel etkileri ele almak için hedeflerini ve eylem planlarını belgelemiş mi?
1.8	Fabrika, çevresel performansını periyodik olarak (yerel mevzuata uygun olarak veya en azından her yıl) gözden geçirmek için bir sürece sahip mi?
1.9	Tesisin bir çevre komitesi var mı?
1.10	Fabrika, geçerli kimyasallar ve endüstriyel süreçlere ilişkin yasal kısıtlamalar konusunda güncel kalmak için bir mekanizma uygulamış mıdır?
Gelişmiş gereklilikler.	
1.11	Fabrika, beklenen çevre performansı düzeylerini belirleyen tanımlanmış standartları tedarikçiler (ör. hizmet tedarikçileri, alt yükleniciler, hammadde tedarikçileri) için değerlendiriyor mu?
1.12	Çevre konularına ve fabrikanın çevre prosedürlerine ilişkin eğitimler düzenli olarak tekrarlanıyor mu?
Bölüm 2. Enerji Kullanımı, Ulaşım ve Sera Gazları (GHG)	
Yerel yasalar hakkında bilgi	
Fabrika, geçerli izinlere uygunluğu göstermek için enerji, baca hava emisyonları veya hava emisyonları / kirlетici emisyonları ve/veya GHG emisyonlarını izlemek veya hesaplamakla yükümlü müdür?	
Fabrika hakkında bilgiler	
Fabrika hangi enerji kaynaklarını kullanmaktadır (ör. şebeke elektriği, yerel olarak üretilen elektrik, kömür, petrol, gaz vb.)?	
Kullanılan/üretilen başka enerji kaynakları varsa, lütfen J 90 hüccresine yorumunuzu yazın.	
Fabrika yenilenebilir kaynaklardan (ör. güneş, rüzgâr vb.) enerji üretiyor veya tüketiyor mu?	
Başka enerji kaynakları kullanılıyorsa veya üretiliyorsa lütfen J 91 hüccresine yorumlarınızı yazın; yenilenebilir enerji kaynağı üretilmiyorsa veya tüketilmiyorsa "NA" seçeneğini işaretleyin.	
Fabrika, sera gazı (GHG) emisyon ticareti için tanınmış bir uyum programının parçası mıdır?	

Temel gereklilikler - Enerji Kullanımı, Ulaşım ve Sera Gazları (GHG)	
2.1	Fabrika enerji (buhar, elektrik, ısı...) ürettiyse, bu faaliyet için izin, lisans veya resmi yetkilendirme gerekiyor mu?
2.2	Cevap evet ise, izinler, lisanslar veya resmi yetkilendirmeler geçerli bulunmuş mu?
2.3	Fabrika, enerji tüketimini izlemek ve takip etmek için geçerli yasal gerekliliklerin farkında mıdır?
2.4	Fabrikada, tüm fabrika enerji tüketimini ölçmek için enerji tüketim sayaçları veya başka herhangi bir araç mevcut mu?
2.5	Fabrika, genel enerji tüketimini düzenli olarak (her ay) izliyor mu?
2.6	Gözlemlere göre, fabrikada buhar/basınçlı hava kaçağı var mı?
Uygulanan uygulamalar	
2.7	Fabrika, enerji tüketimini departman, bölüm ve/veya süreç düzeyinde tahmin ediyor mu?
2.8	Fabrika, üretimde enerji israfına yol açan yaygın durumları (ör. buhar kaçakları, gereksiz aydınlatma vb.) tespit etmek ve önlemek için en az 6 ayda bir iç denetimler yapıyor mu?
2.9	Fabrika, enerji, ulaşım ve sera gazları (GHG) ile ilgili olarak ilgili çalışanlara eğitimler düzenliyor mu?
İleri düzey gereklilikler.	
2.10	Fabrikada, departman, bölüm ve/veya süreç düzeyinde enerji tüketimini ölçmek ve analiz etmek için güç tüketim ölçerler mevcut mu?
2.11	Fabrika, enerji tüketimini enerji kaynağına göre ölçüyor ve analiz ediyor mu?
2.12	Fabrika, fabrikadaki süreçler/faaliyetler, tesis içi veya tesis dışı nakliye için yakıt kullanımı, tarımsal faaliyetler vb. ile ilişkili sera gazı emisyonlarını izliyor veya düzenli olarak değerlendiriyor mu?
2.13	Fabrikanın enerji, ulaşım ve sera gazları (GHG) alanlarında çevresel etkisini azaltmayı ve verimliliği artırmayı amaçlayan hedefleri ve eylem planları var mı?
Bölüm 3. Su Kullanımı	
Fabrika hakkında bilgiler	
Fabrika hangi su kaynaklarını kullanmaktadır (ör. şebeke içme suyu, şebeke proses suyu, kuyu suyu, yüzey suyu vb.)? Başka su kaynakları kullanılıyorsa, lütfen J 125 hücresine yorumunuzu yazınız.	
Temel gereklilikler - Su Kullanımı	
3.1	Fabrika, tesis içindeki sondaj kuyularından veya nehir, dere, göl vb. kaynaklardan çekilen suyu kullanıyorsa, bu faaliyet için izin, lisans veya resmi sözleşme gerekliliği var mıdır?
3	Cevap evet ise, izinler, lisanslar veya resmi sözleşmeler geçerli bulunmuş mu?
3.3	Fabrika, su tüketimini izlemek ve takip etmek için geçerli yasal gerekliliklerin farkında mıdır?
3.4	Fabrika, toplam su tüketimini ölçmek için ham su veya tatlı su çekim/kaynak noktasında su debimetreleri kullanıyor mu?
3.5	Fabrika, aylık toplam su tüketimini izliyor mu?
3.6	Gözlemlere göre, fabrikada üretimde kullanılan su tedarikine ait makinelerden ve boru hatlarından önemli bir su sızıntısı var mı?
3.7	Gözlemlere göre, fabrikada tuvaletler, ofisler, kantin ve musluklardan kaynaklanan önemli bir su sızıntısı var mı?
3.8	Fabrikada, evsel atık suların doğrudan çevreye boşaltıldığı herhangi bir nokta var mı?
Uygulanan uygulamalar	

3.9	Fabrika, su tüketimini departman, bölüm ve/veya süreç düzeyinde tahmin ediyor mu?
3.10	Fabrika, üretimde su israfına yol açan yaygın durumları (ör. su sızıntıları, belirli bir işlem için gereksiz aşırı su tüketimi vb.) tespit etmek ve önlemek amacıyla iç denetimler yapıyor mu?
3.11	Fabrika, su kullanımı ile ilgili olarak ilgili çalışanlara eğitimler düzenliyor mu?
İleri düzey gereklilikler.	
3.12	Fabrikada, departman, bölüm ve/veya süreç düzeyinde su tüketimini ölçmek ve analiz etmek için su debi ölçerler mevcut mu?
3.13	Fabrikanın su tasarrufu sağlamak için hedefleri ve bir eylem planı var mı?
3.14	Fabrika, kullanılan su kaynaklarına olan bağımlılığını izliyor mu?
3.15	Fabrika, kullanılan su kaynakları üzerindeki etkilerini izliyor mu?
Bölüm 4. Atık Su ve Deşarj Suları	
Yerel yasalar hakkında bilgi	
Fabrika, yerel yasalara uygun olarak atık su deşarjlarından numune almak/test yapmakla yükümlü mü?	
Fabrika hakkında bilgiler	
Fabrika atık su üretiyor mu? Lütfen bu bölümün yalnızca fabrikanın endüstriyel atık su ürettiği durumlarda değerlendirileceğini unutmayın.	
Fabrikada Atık Su Arıtma Tesisi (ETP) var mı?	
Fabrikanın Ortak Atık Su Arıtma Tesisi (CETP) veya başka bir arıtma türü (ETP olmayan) var mı?	
Bu fabrika hangi tür bir CETP ile sözleşme yapmıştır?	
Fabrikada hangi atık su/atık akışları üretilmektedir?	
Fabrikanın atık sularını deşarj etmeden önce arıtması zorunlu mu?	
Tesisin atık suları arıtıldıktan sonra nereye deşarj edilmektedir?	
Son 12 ayda fabrikada ıslak işlemlerden kaynaklanan endüstriyel atık suyun aylık ortalama hacmi nedir (m ³ /ay)?	
ETP çıkış noktasında suyun görünür bir rengi olmadığına dair yeterli kanıt var mı?	
Fabrika, elektrik kesintisi riskini önlemek için önlemler alıyor mu (ETP için ikinci güç kaynağı)?	
Temel gereklilikler - Atık Su ve Deşarj Suları	
4.1	Fabrika, yerel yasalara uygun olarak atık su/atık akışını deşarj etmek için izin, lisans veya resmi sözleşmelere ihtiyaç duymakta mıdır?
4.2	Evet ise, gerekli izinler, lisanslar veya resmi sözleşmelerin geçerli olduğu tespit edilmiştir mi?
4.3	Fabrika, izinler, lisanslar veya sözleşmelerde gerekli görülmesi halinde, tesis içi atık su arıtma tesisi (ETP) veya ön arıtma tesisinin kurulumu ile ilgili yasalara uymakta mıdır?
4	Gözlemlere dayanarak, arıtma tesisinin ETP işlemlerinin etkili olduğuna dair nicel kanıtlar mevcut mu?
4	Fabrikanın tüm endüstriyel atık su akışlarını ve deşarj noktalarını belirleyen bir drenaj planı var mı?
4.6	Fabrikada endüstriyel atık suların doğrudan çevreye deşarj edildiği herhangi bir nokta bulunmuyor mu?
4.7	Endüstriyel atık suların arıtılmasına ilişkin CETP ile yapılan sözleşmelerin geçerli olduğu tespit edilmiştir mi?
4.8	Arıtma sonrası gerekli atık su parametreleri, üçüncü bir taraf veya harici bir laboratuvar tarafından düzenli olarak kontrol edilmektedir mi (yasa gereği veya CETP ile yapılan sözleşmede belirlenen sıklıkta veya en az 6 ayda bir)?

4.9	Arıtma sonrası atık su parametreleri, üçüncü taraf veya harici laboratuvar tarafından yayınlanan son test raporuna göre yasal standartlara veya CETP standartlarına uygun sınırlar içinde mi?
4.10	Fabrikada, arıtma sonrası atık su parametrelerini kontrol etmek ve izlemek için bir iç prosedür var mıdır (test cihazları, cihazların bakımı, gerekli testlerin listesi dahil)?
4.11	ETP operatörü, fabrikanın test prosedürlerini anlıyor ve biliyor mu?
4.12	Fabrika düzenli olarak iç testler yapıyor ve kayıt tutuyor mu?
4.13	Fabrika tarafından dahili olarak yayınlanan son test raporuna göre, arıtma sonrası atık su parametreleri yasal standartlara veya CETP standardına uygun sınırlar içinde mi?
4.14	Tesis içi ETP giriş ve çıkış noktalarına su debimetreleri takılmış mıdır?
4.15	Üretim süreçlerine ait su tüketim verileri ile ETP giriş ve çıkış sayaçlarından alınan okumalara göre, atık suyun tamamı arıtılıyor mu?
4.16	Fabrika, taşma riskini önlemek için önlemler alıyor mu (yedek pompalar mevcut mu ve su yüzeyi ile tankın üstü arasında güvenlik mesafesi var mı)?
4.17	Yasalar gerektiriyorsa, kirlenici maddelerin izlenmesi için çevredeki su kütleleri düzenli olarak denetleniyor mu?
4.18	Çevredeki su kütlelerinde bozulma belirtileri görülürse, yetkili makamlara bildirimde bulunuluyor mu?
Uygulanan uygulamalar	
4.19	ATK kapasitesi, arıtılacak atık su hacmi için uygun ve yeterli mi?
4.20	Yerel mevzuat, fabrikaların depolama tanklarının durumunu değerlendirmek üzere bir dış kuruluş tarafından denetlenmesini zorunlu kılıyor mu?
4.21	Eğer öyleyse, üçüncü bir kuruluş tarafından yapılan depolama tankı denetim raporları mevcut mu?
4.22	Depolama tankları, durumları açısından yerel yasalara uygun mu?
4.23	Denetçinin gözlemlerine göre, tankta bozulma belirtisi var mı?
4.24	ETP için bakım işlemleri gerçekleştiriliyor, belgeleniyor ve kaydediliyor mu?
4.25	Fabrika, ETP yönetimi ile ilgili olarak ilgili çalışanlara eğitimler düzenliyor mu?
Gelişmiş gereklilikler.	
4.26	Fabrikanın, oluşan atık su hacmini azaltmak, su kirliliğini azaltmak veya atık su arıtma sürecini iyileştirmekle ilgili hedefleri ve bir eylem planı var mı?
4.27	Fabrika üretimi artırmayı planlıyorsa, mevcut ETP kapasitesi, üretilecek ek atık su miktarını artırmak için yeterli mi?
4.28	Değilse, fabrika ek atık suyun nasıl arıtılacağını açıklayabilir mi?
4.29	Fabrika plastik, plastik türevleri veya plastik elyaf üretiyor veya kullanıyorsa, mikroplastik üretimini ve çevreye salınımını izliyor mu?
Bölüm 5. Havaya Emisyonlar	
Fabrika hakkında bilgiler	
Fabrika ağır makineler (kazan, jeneratörler...) kurmuş mu?	
Fabrika soğutucu ekipman kullanıyor mu?	
Temel gereklilikler - Havaya Emisyonlar	
5.1	Fabrika, yerel mevzuata uygun olarak havaya emisyonlar için izin, lisans veya resmi sözleşmelere ihtiyaç duyuyor mu?

5.2	Evet ise, gerekli izinler, lisanslar veya resmi sözleşmelerin geçerli olduğu tespit edilmiştir mi?
5.3	Fabrika, havaya yapılan emisyonları izlemek ve takip etmek için geçerli yasal gerekliliklerin farkında mıdır?
5.4	Tüm ağır makineler (kazanlar/jeneratörler) yerel yasalara göre düzenli olarak içten ve dıştan denetleniyor mu?
5.5	Tesis, bacadan veya yaygın emisyon yoluyla havaya toksik maddeler salıyorsa, fabrikada yerel mevzuat sınırlarına uygun olarak hava emisyonlarını kontrol etmek için filtreler ve/veya sistemler mevcut mu?
5.6	Baca hava emisyon testleri düzenli olarak (yasa gereği veya en azından her yıl) yapılmaktadır mı?
5.7	Son üçüncü taraf test raporuna göre, baca hava emisyonları yasal sınırlar veya uluslararası standartlar dahilinde mi?
5.8	Fabrika, havaya yönelik tüm potansiyel emisyon kaynaklarını (noktasal ve kaçak kaynaklardan kaynaklanan havaya yönelik emisyonlar) belirlemiş ve belgelendirmiş mi?
Uygulanan uygulamalar	
5.9	Fabrika, ODS/F Gaz sızıntılarını tespit etmek ve ODS/F Gaz içeren ekipmanı bakımını yapmak için önlemler almış mıdır?
5.10	Herhangi bir endüstriyel gaz arıtma prosesi kurulmuşsa, bu proses uygun şekilde izlenip kontrol ediliyor mu?
5.11	Fabrika, havaya emisyonlar ve ODS'ler ile ilgili olarak ilgili çalışanlara eğitim ve/veya farkındalık çalışmaları düzenliyor mu?
5.12	Hava kalitesi üçüncü bir tarafça izleniyor mu?
5.13	Hava kalitesi düzenli olarak izleniyor mu (yasa gereği veya en azından yoğun sezonda yılda bir kez)?
5.14	Hava kalitesi test sonuçları, yasaya veya uluslararası standartlara uygun sınırlar içinde mi?
5.15	Kullanılan maddelerin MSDS/SDS'si veya fabrikanın faaliyetleri ve süreçleri gerektirdiğinde, fabrika çalışanlarına solunum maskesi veya başka uygun maskeler sağlıyor mu?
5.16	Tüm çalışma alanları veya makinelerden tehlikeli duman emisyonu gelmiyor mu?
5.17	Değilse, dumanların dışarıya yayılmasını önleyen bir izolasyon sistemi var mı?
Gelişmiş gereklilikler.	
5.18	Fabrikanın, havaya salınan emisyonların veya tesis içinde kullanılan ODS miktarının azaltılmasına ilişkin hedefleri ve eylem planları var mı?
Bölüm 6. Atık Yönetimi	
Fabrika hakkında bilgiler	
Fabrika tehlikesiz atık üretiyor mu? Evet ise, lütfen farklı atık türlerini belirtiniz.	
Fabrika tehlikeli atık üretiyor mu? Evet ise, lütfen farklı atık türlerini belirtiniz.	
Tesis içinde çamur üretiliyor mu?	
Evet ise, fabrika tesis içinde üretilen çamur için en çevre dostu nihai bertaraf yöntemini belirlemiş mi?	
Temel gereklilikler - Atık Yönetimi	
6.1	Fabrikanın düzenleyici makamlara atık üreticisi olarak kayıt yaptırması gerekiyor mu?
6.2	Evet ise, gerekli kayıt izinleri, lisanslar veya resmi sözleşmelerin geçerli olduğu tespit edilmiştir mi?
6.3	Fabrika, üretilen atıkları izlemek ve takip etmek için geçerli yasal gerekliliklerin farkında mıdır?
6.4	Fabrika, üretilen tüm atıkları ayrı özel alanlarda topluyor ve depoluyor mu?
6.5	Fabrika, türleri ve miktarları (çamur dahil) dahil olmak üzere atıkların envanterini tutuyor mu?

6.6	Envanter düzenli olarak güncelleniyor mu (örneğin atık toplama sıklığına göre)?
6.7	Fabrika, tehlikeli atıkları tehlikesiz atık akışlarından ayırıyor mu?
6.8	Tehlikeli atık depolama alanlarına erişim sadece yetkili çalışanlarla mı sınırlıdır?
6.9	Çamur veya genel olarak diğer tehlikeli atık/maddeler, tesis içinde özel bir alanda (sert zemin üzerinde, ikincil bir muhafaza kabı içinde, üstü kapalı olarak) ve yağmurla veya toprakla temas etme olasılığı bulunmayacak şekilde geçici olarak depolanıyor mu?
6.10	Atıklar uygun şekilde depolanmıyorsa, bunun nedeni bir elleçleme olayı mıdır?
6.11	Taşıma kazası durumunda, tehlikeli atıkların sızmasını ve kirlenmesini önlemek için uygun acil durum önlemleri alınmış mıdır?
6.12	Tesis içinde üretilen tüm tehlikeli atıklar için, tehlikeli atıkları işleyen kuruluşlarla anlaşmalar/sözleşmeler imzalanmış mıdır?
6.13	Tesis içinde üretilen tüm tehlikesiz atıklar için, tehlikesiz atıkları işleyen kuruluşlarla anlaşmalar/sözleşmeler imzalanmış mıdır?
6.14	Tehlikeli/tehlikesiz atıkları işleyen kuruluşların bir düzenleyici kurum veya yerel makam tarafından lisanslandırılması gerekiyorsa, fabrika bu kuruluşların lisans ve izin belgelerinin kopyalarını elinde bulunduruyor mu?
6.15	Fabrika, tehlikeli atıkların bertarafı sırasında ortaya çıkabilecek olası çevresel ve sağlık üzerindeki olumsuz etkileri önlemek için önlemler almaktadır mı (boş varillerin tesis içinde yıkanması, çamurun tamamen kurutulması vb.)?
6.16	Fabrikada atık yakma ve/veya kontrolsüz depolama yapılmamaktadır mı?
Uygulanan uygulamalar	
6.17	Fabrika, atık yönetiminden sorumlu bir yönetici atamış mıdır?
6.18	Fabrikada, atık toplama ve geçici depolama için eksiksiz ve mevzuata uygun bir atık yönetimi prosedürü mevcut mu?
6.19	Tehlikeli atıkları işleyen kuruluşlarla yapılan anlaşmalar/sözleşmeler, tüm tehlikeli atıkların bertaraf yöntemini (yakma, depolama, geri dönüşüm) içeriyor mu?
6	Tehlikesiz atıkları işleyen kuruluşlarla yapılan anlaşmalar/sözleşmeler, tüm tehlikesiz atıkların bertaraf yöntemini (yakma, depolama, geri dönüşüm) içeriyor mu?
6.21	Fabrika, atık yönetimi konusunda tüm ilgili çalışanlara eğitim vermektedir mi?
Gelişmiş gereklilikler.	
6.22	Atık yönetimi/bertarafı için harici kuruluşlar kullanılıyorsa, fabrika bu kuruluşlar üzerinde düzenli kontroller/denetimler yapıyor mu?
6.23	Fabrikanın, üretilen atık miktarını azaltmaya yönelik herhangi bir hedefi ve eylem planı var mı?
6.24	Atık malzemeler geri dönüştürülüyor mu (yerel atık alt yüklenicisine bağlı olarak tesis içinde veya dışında)?
Bölüm 7. Kirliliğin Önlenmesi, Tehlikeli ve Potansiyel Olarak Tehlikeli Maddeler	
Fabrika hakkında bilgiler	
Fabrika kimyasal maddeleri depoluyor, kullanıyor veya işliyor mu?	
Fabrika tehlikeli veya potansiyel olarak tehlikeli maddeleri depoluyor, kullanıyor veya işliyor mu?	
Tesis içinde yer üstünde veya yer altında herhangi bir toplu depolama tankı var mı?	
Varsa, lütfen sayısını, boyutunu ve depolanan maddeyi belirtiniz	

Fabrika, toplu depolama tanklarının bütünlük testlerini yapıyor mu?	
Temel gereklilikler - Kirliliğin Önlenmesi, Tehlikeli ve Potansiyel Olarak Tehlikeli Maddeler	
7.1	Fabrikanın, yerel yasalara uygun olarak tesis içinde bulunan tehlikeli maddeler için lisans, izin veya resmi sözleşmelere sahip olması zorunlu mu?
7.2	Cevap evet ise, izinler, lisanslar veya resmi sözleşmeler yerel yasalara uygun olarak geçerli bulunmuştur mı?
7.3	Fabrikada kimyasal yönetiminden sorumlu olacak deneyimli/nitelikli bir yönetici atanmış mıdır?
7.4	Fabrika, kullanım alanı, kimyasal adı, kimyasal bileşenlerin CAS numaraları, kimyasal tedarikçisi, MSDS/SDS mevcudiyeti ve depolanan miktarlar gibi temel bilgileri içeren güvenilir ve eksiksiz bir kimyasal envanter tutuyor mu?
7.5	Kimyasal envanter düzenli olarak güncelleniyor mu?
7.6	Fabrika, MSDS/SDS'nin geçerliliğini izlemek için bir sistem uygulamış mıdır?
7.7	MSDS/SDS belgeleri yerel dilde hazır mıdır ve kimyasalların kullanıldığı ve depolandığı alanların yakınında bulunan tüm çalışanlar bu belgelere erişebilir mi?
7.8	Fabrika, tesis içinde kullanılan ve depolanan tüm kimyasalların MSDS/SDS belgelerinin eksiksiz (16 bölüm) orijinal versiyonlarını saklıyor mu?
7.9	Fabrika, tesis içinde depolanan tüm kimyasal kaplarında GHS gerekliliklerine uygun orijinal etiketleri bulunduruyor mu?
7.10	Tehlikeli maddeler, ayrı ve kapalı özel depolama alanlarında, güvenli, korunaklı, temiz ve iyi havalandırılmış bir ortamda ve uygun sıcaklıkta depolanıyor mu?
7.11	Uyumsuz kimyasallar uygun şekilde ayrılmış mıdır?
7.12	Kimyasal depolama alanlarına erişim sadece yetkili çalışanlarla mı sınırlandırılmıştır?
7.13	Fabrika, depolama ve üretim alanlarında uygun önlemler alarak kimyasal dökülme veya sızıntı riskini önüyor mu?
Uygulanan uygulamalar	
7.14	Fabrika, uygun bir kimyasal yönetimi için kimyasal taşıma ve depolama prosedürlerini belgelemiş ve uygulamaya koymuş mu?
7.15	Fabrika, tehlikeli maddelerin yönetimi ve kullanımı ile ilgili olarak ilgili çalışanlara eğitimler düzenliyor mu?
7.16	Eğitimler, yerel yasalara uygun olarak düzenli olarak gerçekleştiriliyor mu?
7.17	Fabrikada yasal olarak yasaklanmış herhangi bir kimyasal madde kullanılıyor mu?
7.18	Fabrikada şu anda yasal olarak yasaklanmış herhangi bir üretim süreci kullanılmakta mıdır?
Gelişmiş gereklilikler.	
7.19	Fabrika, tesis içinde kullanılan tehlikeli maddelerin ortadan kaldırılması veya azaltılmasına yönelik hedefler ve eylem planlarına sahip mi?
7.20	Fabrikanın, kimyasal tedarikçilerinden MRSL'ye uymalarını talep etmek için bir süreci var mı?
7.21	Fabrikanın, tesise gelen her kimyasal ürün/formülasyon için MRSL'ye uygunluğu izlemek üzere bir sistemi var mı?
Bölüm 8. Acil Durum Müdahale Yönetimi	
Yerel yasalar hakkında bilgiler	

Fabrikanın acil durum müdahale planını geliştirmek veya gözden geçirmek için yerel topluluklar ve acil durum hizmetleriyle iletişime geçmesi gerekiyor mu?	
Temel gereklilikler - Acil Durum Müdahale Yönetimi	
8.1	Fabrikanın, herhangi bir büyük kazayı yetkililere bildirmek için izin, lisans veya resmi sözleşmelere sahip olması zorunlu mu?
8.2	Cevap evet ise, gerekli izinler, lisanslar veya resmi sözleşmelerin geçerli olduğu tespit edilmiştir mi?
8.3	Fabrika, çevreyle ilgili acil durumların tüm potansiyel nedenlerini belirlemiş ve belgelemiş mi ve risk seviyelerini değerlendirmiş mi?
8.4	Fabrikanın kimyasal sızıntı olaylarına karşı bir acil durum müdahale planı veya prosedürü mevcut mu?
8.5	Fabrika, kimyasal dökülme olaylarına yönelik tatbikatlar düzenliyor mu?
8.6	Kimyasal dökülme kazalarına yönelik tatbikatlar düzenli olarak (yasa ile belirlenmemişse, en az yılda bir kez) gerçekleştiriliyor mu?
8.7	Kimyasal dökülme kazası tatbikatları en azından tarih, katılımcı sayısı, alınan önlemlerin açıklaması ve dökülmenin temizlenmesi için geçen süre ile birlikte belgeleniyor mu?
8.8	Fabrika, kimyasalların kullanıldığı ve depolandığı her yerde uygun acil durum müdahale ekipmanı ve malzemeleri sağlıyor mu?
8.9	Fabrikada yangın olaylarına karşı bir acil durum müdahale planı veya prosedürü mevcut mu?
8.10	Fabrikanın ETP için bir acil durum prosedürü var mı?
8.11	Fabrika, acil durum müdahale planını yasaya göre etkilenebilecek taraflara bildirmiş mi?
Bölüm 9. Rahatsızlıklar ve Şikayet Mekanizması	
Bölüm 9, yalnızca İleri Düzey gereklilikler olarak değerlendirilir.	
9.1	Komşulardan gelen şikayetleri toplamak için etkili bir şikayet mekanizması mevcut mu?
9.2	Tüm şikayetler uygun şekilde belgeleniyor mu?
Gürültü rahatsızlıkları	
9.3	Fabrika, gürültü kirliliği konusunda komşulardan herhangi bir şikayet aldı mı?
9.4	Fabrika, komşuların gelecekte gürültü kirliliğinden etkilenmemesi için düzeltici önlemler aldı mı veya almayı planlıyor mu?
9.5	Fabrika, komşulara yönelik gürültü kirliliği düzeltici eylem planının etkinliğine dair kanıt sunabilir mi?
Koku rahatsızlıkları	
9.6	Fabrika, komşulardan koku rahatsızlığı konusunda herhangi bir şikayet aldı mı?
9.7	Fabrika, komşular için gelecekte koku kirliliğini önlemek amacıyla düzeltici önlemler uygulamış mıdır veya uygulamayı planlamaktadır mı?
9.8	Fabrika, komşulara yönelik koku rahatsızlığı düzeltici eylem planının etkinliğine dair kanıt sunabilir mi?
Işık kirliliği	
9.9	Fabrika, gece saatlerinde (23:00 ile 04:00 arası) dış alanlarını aydınlatıyor mu?
9.10	Fabrika bir yerleşim bölgesinin yakınında mı bulunmaktadır?
9.11	Fabrika, ışık kirliliği konusunda komşulardan herhangi bir şikayet aldı mı?
9.12	Fabrika, komşuların gelecekte ışık kirliliğinden etkilenmemesi için düzeltici önlemler aldı mı veya almayı planlıyor mu?

9.13	Fabrika, komşular üzerindeki ışık kirliliğine yönelik düzeltici eylem planının etkinliğine dair kanıt sunabilir mi?
Toz kirliliği	
9.14	Fabrikada herhangi bir dış mekan toz kaynağı bulunmuyor mu?
9.15	Fabrika bir yerleşim bölgesinin yakınında mı bulunmaktadır?
9.16	Fabrika, toz kirliliği konusunda komşulardan herhangi bir şikayet aldı mı?
9.17	Fabrika, komşuların gelecekte toz kirliliğine maruz kalmasını önlemek için düzeltici önlemler aldı mı veya almayı planlıyor mu?
9.18	Fabrika, komşulara yönelik toz kirliliği düzeltici eylem planının etkinliğine dair kanıt sunabilir mi?
Diğer rahatsızlıklar	
9.19	Fabrika, başka türden rahatsızlıklarla ilgili şikayetler aldı mı? (Lütfen belirtiniz)
Bölüm 10. Biyoçeşitlilik ve Arazi koruma	
Temel gereklilikler - Biyoçeşitlilik ve Arazi koruma	
10.1	Fabrika, biyolojik çeşitlilik, arazi kullanımı ve koruma ile ilgili yasal gerekliliklere uymak zorunda mıdır?
10.2	Evet ise, izinler, lisanslar veya resmi yetkilendirmeler geçerli bulunmuş mu?
10.3	Tesisde son zamanlarda (<18 ay) herhangi bir bina değişikliği yapılmış mıdır?
10.4	Fabrika, bu değişiklikler için gerekli izinlere, lisanslara veya resmi yetkilere sahip mi?
10.5	Değişiklikler, daha önce yapay hale getirilmemiş bir arazinin yapay hale getirilmesine neden oldu mu?
10.6	Bu arazinin yapaylaştırılması düşünülmenden önce “Önle-Azalt-Telafi Et” sırası uygun şekilde uygulanmış mıdır?
Gelişmiş gereklilikler	
10.7	Fabrika, satın alımlarında biyolojik çeşitlilik etkisi kriterini uyguluyor mu?
10.8	Fabrikanın biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkileri konusunda işçilere düzenli olarak farkındalık eğitimi verilmekte mi?
10.9	Yük taşımacılığının istilacı türlerin yayılmasına nasıl katkıda bulunabileceği konusunda ilgili çalışanlara farkındalık eğitimi veriliyor mu?
10.10	Fabrika, yakın çevresindeki koruma alanlarını, biyolojik çeşitlilik değeri yüksek alanları ve koruma altındaki türleri belirlemiş mi?
10.11	Fabrika, biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkileri azaltmaya yönelik hedefler belirlemiş mi?
10.12	Evet ise, bu hedefler uygun şekilde izlenmekte ve düzenli olarak güncellenmekte mi?
10.13	Fabrika, yakındaki biyolojik çeşitlilik üzerindeki etkiyi azaltmak amacıyla gürültü kirliliğini ve ışık kirliliğini azaltmayı amaçlayan bir politika uygulamış mıdır?

Ek 4: Terimler Sözlüğü

Kavram	ICS Tanımı
Çıraklık / staj programı	Çırakların işe alım ve istihdam koşullarını ifade eder; yani çıraklık programının yasal olup olmadığı, çalışma saatleri, sözleşmeler, iş türü, öğretmen denetimi vb. Çıraklar / stajyerler 18 yaşın üzerinde olabilir.
Önle-Azalt-Telafi sırası	Çevresel etkileri yönetme stratejisi. İlk olarak, mümkün olduğunca olumsuz etkileri önleyin. İkinci olarak, önlenemeyen etkileri en aza indirin. Son olarak, genel sürdürülebilirliği hedefleyerek, restorasyon veya telafi gibi önlemler yoluyla kalan etkileri telafi edin.
Yedek alt yüklenici	ICS tanımlarına ve ICS araçlarının uygulanmasına göre: "Yükleniciler", birincil çalışma yeri denetlenen şantiye olan çalışanlardır. Bu nedenle yükleniciler, iş pozisyonlarından bağımsız olarak tanımlanır. "Alt yükleniciler", sahada yalnızca geçici olarak bulunan veya sahada bulunmayan çalışanlardır. Denetlenen fabrika tarafından, fabrika tesisleri içinde yerinde gerçekleştirilmesi gereken üretim süreçlerini veya satın alma siparişlerini tamamen veya kısmen devralmak üzere atanan şirket(ler). Denetlenen fabrika tarafından, Fabrika Profili'nde fabrika tesisleri içinde gerçekleştirilmesi gerektiği belirtilen üretim süreçlerini veya satın alma siparişlerini tamamen veya kısmen devralmak üzere atanan şirket(ler). Yedek alt yükleniciler iki kategoriye ayrılır: - Süreç alt yüklenicileri: üretim süreçlerinin bir kısmını üstlenen alt yükleniciler. Örneğin, tekstil endüstrisinde: eğirme, boyama, baskı, nakış, paketleme vb. - Kapasite alt yüklenicileri: denetlenen fabrika tarafından (başlangıçta denetlenen fabrikaya tahsis edilmiş olan) üretim fazlasını veya satın alma siparişlerini tahsis etmek için kullanılan alt yükleniciler. Bileşen üreticileri, fabrikanın tedarikçileri olarak kabul edilecektir. Örneğin, bu tür bileşenleri sağlamak üzere bir fabrika tarafından görevlendirilen şirket(ler), tedarikçi olarak tanımlanmalıdır (kapsamlı olmayan liste): iplik, kartonlar, etiketler, kumaş, fermuar, düğmeler, astar, polybaglar, astar... ICS üyesi tarafından aksi belirtilmedikçe, fabrikanın tedarikçileri, alt yüklenicilik konusuyla ilgili soruların kapsamına dahil edilmemelidir.
En iyi uygulama	En iyi uygulama, denetçinin, tesisin denetlendiği sektörel standartların ve geçerli yasaların ötesinde olduğunu düşündüğü bir konudur. Raporda, gözlemlenen tüm en iyi uygulamalar da vurgulanmalıdır. En iyi uygulama, tesisin ek faydalar sağlayarak veya sorunları özellikle etkili bir şekilde yöneterek gereklilikleri aştığı alanları ifade eder.
Toplu depolama tankı	Bu terim, fabrikada sıvıları tutan <u>büyük boyutlu</u> kapları kapsar. Resimler eklenecektir.
Çocuk bakım merkezi	Fabrikada çalışmayan çocuklar için ayrılmış herhangi bir oda.

Kavram	ICS Tanımı
Çocuk	ILO 182 Sayılı Sözleşmesine göre, bu terim 18 yaşın altındaki tüm kişileri kapsar. Genç işçiler hala çocuktur, ancak yerel yasalara göre 15 ila 18 yaşları arasında çalışmaya izin verilebilir.
Çocuk işçiliği	Çocuk işçiliği, ekonomik sömürü niteliğinde olan veya tehlikeli olma ihtimali bulunan, çocuğun eğitimini engelleyebilecek ya da çocuğun sağlığına veya fiziksel, zihinsel, ruhsal, ahlaki veya sosyal gelişimine zarar verebilecek işleri yapan çocukları ifade eder.
Sınıflandırma	Yasal tanıma göre işçinin statüsü. Sınıflandırma örnekleri arasında maaşlı, saatlik ücretli, fazla mesai muafiyeti olan, stajyer, çırak, geçici, yarı zamanlı ve stajyer sayılabilir.
Toplu pazarlık	Toplu pazarlık, çalışanların ve işçilerin ilişkilerini, özellikle çalışma şart ve koşullarını ve işverenler, işçiler ve örgütleri arasındaki ilişkilerin düzenlenmesini tartıştıkları ve müzakere ettikleri gönüllü bir süreç veya faaliyettir. Toplu pazarlığa katılanlar arasında işverenlerin kendileri veya örgütleri ile sendikalar veya bunların yokluğunda işçiler tarafından serbestçe atanan temsilciler bulunur.
Ortak Atık Su Arıtma Tesis (CETP)	ETP tanımına bakınız. "Ortak" ETP, ETP'nin farklı endüstriyel birimlerden gelen atık su akışlarını toplamak ve arıtmak için kullanıldığını belirtir. Amaç, esas olarak küçük ölçekli endüstriyel birimlerden oluşan bir küme için toplu bir çaba yoluyla atık suları arıtmaktır.
Gizli Şikayet Süreci	Şikayet, iletişim yöntemi kişinin kimliğinin tespit edilmesine izin vermediğinden, şikayeti yapan kişiyle doğrudan ilişkilendirilemez; örneğin, üçüncü taraf yardım hattı, gözetimsiz posta kutusu, gizliliği korumakla sorumlu güvenilir kişi. Anonim şikayetlere verilen yanıtlar, tüm çalışanların görebileceği yerlere asılmalıdır.
Yüklenici	ICS tanımlarına ve ICS araçlarının uygulanmasına göre: "Yükleniciler", birincil çalışma yeri denetlenen tesis olan çalışanlardır. Bu nedenle yükleniciler, iş pozisyonlarından bağımsız olarak tanımlanır. "Alt yükleniciler", sahada yalnızca geçici olarak bulunan veya sahada bulunmayan çalışanlardır. Bir tesisin, bir hizmeti veya işi yerine getirmek amacıyla doğrudan bir istihdam ilişkisi kurmadan işe aldığı bir kuruluş (ör. kişi, şirket). Yüklenici, tesisin doğrudan çalışanı değildir. Yüklenicilere örnek olarak, bireysel olarak veya bir şirket aracılığıyla sözleşme yapılan elektrikçiler, bakım, kantin, temizlik ve güvenlik personeli verilebilir. Yükleniciler, bir işçinin geçici iş ajansı tarafından istihdam edildiği ve ardından fabrikada (ve fabrikanın gözetimi altında) çalışmak üzere kiralandığı geçici iş ajansı istihdamını da içerebilir. Geçici iş ajansı işçisi ile fabrika arasında doğrudan istihdam ilişkisi olmadığı kabul edilir, ancak fabrikanın geçici iş ajansı işçisine karşı, özellikle sağlık ve güvenlikle ilgili yasal yükümlülükleri vardır. İlgili iş sözleşmesi, süreli veya süresizdir ve devamlılık garantisi yoktur.

Kavram	ICS Tanımı
Kesintiler	Ücretten düşülen tutarlar; işçinin brüt kazancı ile fiilen aldığı net tutar arasındaki fark.
İstihdamda ayrımcılık	Kişilerin liyakati veya işin doğası gereği gerekli olan şartlarla ilgisi olmayan özellikleri nedeniyle farklı veya daha olumsuz muameleye maruz kalması.
Deşarj suyu (bkz. ayrıca atık su)	Fabrika, çiftlik, ticari işletme veya hane halkından nehir, göl veya lagün gibi su kütlelerine ya da kanalizasyon sistemine veya rezervuara akan sıvı atık.
Atık Su Arıtma Tesisi (ETP)	Endüstriler tarafından istenmeyen bir yan ürün olarak üretilen ıslak işlemlerden kaynaklanan endüstriyel atık suları arıtmak için kullanılan süreçleri tanımlar. Arıtma işleminden sonra, arıtılmış endüstriyel atık su (veya atık su) yeniden kullanılabilir veya kanalizasyona ya da çevredeki yüzey sularına deşarj edilebilir.
Eşit iş için eşit ücret	Eşit değerdeki iş için eşit ücret ilkesi, ücret oranlarının ve türlerinin herhangi bir ayrımcılık temelinde (yukarıdaki listeye bakınız) değil, yapılan işin objektif bir değerlendirmesine dayandırılması gerektiği anlamına gelir. Eğitim süresi ve iş tecrübesi farklılıklarını yansıtan ücret farklılıkları kabul edilebilir.
Acil çıkış	Tahliye planında acil çıkış olarak belirtilen çıkış kapısı veya penceresi.
Acil çıkış yolu	Bir bina veya yapının herhangi bir noktasından kamuya açık bir alana (yani toplanma noktasına) giden kesintisiz ve engelsiz bir yol.
Acil çıkış merdivenleri	Tahliye planına göre binadan tahliye için kullanılan merdivenler.
Acil çıkış penceresi	Tahliye planında acil çıkış olarak belirlenen pencereler.
Havaya emisyonlar	Havaya emisyonların üç ana kaynağı vardır: 1) Noktasal kaynak emisyonları: jeneratör bacasından çıkan emisyonlar gibi sabit ve tanımlanabilir kaynaklardan kaynaklanan emisyonlar (tek bir noktasal kaynaktan atmosfere salınan – havalandırma deliği veya baca); 2) Kaçak emisyonlar: kaçak kaynaklı hava emisyonları, belirli bir deşarj noktasına sınırlı olmayan ve geniş bir alana yayılan emisyonları ifade eder. Bunlar, egzozların yakalanmadığı ve bir bacadan geçirilmediği işlemlerden kaynaklanır. 3) Mobil kaynak emisyonları: araçlardan kaynaklanan emisyonlar; diğer yanma süreçlerine benzer şekilde, araçlardan kaynaklanan emisyonlar arasında CO, NOx, SO2, PM ve VOC'ler bulunur.
Çalışma koşulları	İşveren ve işçinin bir iş için üzerinde anlaştığı koşullar. İstihdam koşulları arasında ücret, sosyal haklar, çalışma saatleri, iş sorumlulukları ve deneme süreleri yer alır.
Çevre	Bir kuruluşun faaliyet gösterdiği çevre; hava, su, toprak, doğal kaynaklar, flora, fauna, insanlar ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerini içerir. Not 1: Çevre, bir kuruluşun içinden yerel, bölgesel ve küresel sisteme kadar uzanabilir. Not 2: Çevre, biyolojik çeşitlilik, ekosistemler, iklim veya diğer özellikler açısından

Kavram	ICS Tanımı
	tanımlanabilir. (ISO 14001:2015 tanımı)
Çevresel unsur	Bir kuruluşun faaliyetleri, ürünleri veya hizmetlerinin çevre ile etkileşime giren veya girebilecek unsurları. Not 1: Bir çevresel unsur, çevresel etkiye/etkilere neden olabilir. Önemli bir çevresel unsur, bir veya daha fazla önemli çevresel etkiye sahip olan veya sahip olabilecek olandır. Not 2: Önemli çevresel unsurlar, kuruluşun bir veya daha fazla kriter uygulayarak belirlediği unsurlardır. (ISO 14001:2015 tanımı)
Çevre komitesi	Kuruluşun çevresel değerleri, faaliyetleri ve stratejileri hakkında kararlar almak üzere seçilen veya atanan sorumlu çalışanlardan oluşan bir grup. Çalışanlar, hiyerarşinin farklı kademelerinden (yöneticiler, kilit çalışanlar ve çalışanlar) olabilir.
Çevresel etki	Bir kuruluşun çevresel unsurlarından tamamen veya kısmen kaynaklanan, olumsuz veya olumlu, çevreye yönelik değişiklik (ISO 14001:2015 tanımı).
Çevre Yönetim Sistemi (ÇYS)	EMS, kuruluşların çevresel etkilerini yönetmelerine ve ürün, hizmet ve faaliyetlerinin neden olduğu çevresel performansı iyileştirmelerine yardımcı olan bir dizi uygulama ve süreçtir. Çevresel yönetim sistemi, çevresel yönetime bir yapı sağlar ve eğitim, kayıt yönetimi, denetimler, hedefler ve politikalar gibi alanları kapsar.
Çevre yöneticisi	Çevre yönetim sisteminin (EMS) uygulanmasından genel olarak sorumlu olmak üzere atanan yönetim üyesi. Bu, bu kişinin çevre konularıyla ilgili her bir görevden sorumlu olduğu anlamına gelmez, ancak sistemin çalıştığından emin olması gerekir ve özellikle bu kişinin iki önemli sorumluluğu vardır: 1) EMS'nin uygulama durumunu üst yönetime iletmek ve raporlamak; 2) EMS'nin uygulanmasını yönetim kadrosunun diğer üyeleri ve astlarıyla koordine etmek.
Çevresel hedef	Kuruluş tarafından belirlenen ve çevre politikasıyla tutarlı olan, ulaşılması gereken sonuç (ISO 14001:2015 tanımı).
Çevre politikası	Üst yönetim tarafından resmi olarak ifade edilen, bir kuruluşun çevre performansı ile ilgili niyetleri ve yönelimi (ISO 14001:2015 tanımı).
Fabrika Profili	Denetim şirketinin denetime hazırlanmak için ihtiyaç duyduğu verileri içeren ve denetimden önce fabrika tarafından doldurulan anket. Fabrika profili, işgücü profili, fabrika büyüklüğü, üretim süreçleri vb. verileri içerir.
Tahrifat	Yerel yasalara, uluslararası standartlara veya müşterinin Davranış Kurallarına uygun görünmek amacıyla aldatma niyetiyle belgelerin oluşturulması, uyarlanması veya taklit edilmesi süreci. Örneğin, tahrif edilmiş işletme ruhsatı.

Kavram	ICS Tanımı
Örgütlenme özgürlüğü	Örgütlenme özgürlüğü, işverenlerin ve işçilerin, dışarıdan müdahale veya denetim olmaksızın, kendi seçtikleri örgütleri özgürce ve gönüllü olarak kurma ve bunlara katılma hakkına saygı gösterilmesini gerektirir.
GHS	Küresel Uyumlaştırılmış Kimyasalların Sınıflandırılması ve Etiketlenmesi Sistemi (GHS), kimyasalların sınıflandırılması ve etiketlenmesini küresel olarak standartlaştırmak ve uyumlaştırmak amacıyla Birleşmiş Milletler tarafından geliştirilen bir sistemdir.
Sera Gazları (GHG)	Sera gazları (GHG'ler), Dünya atmosferinde bulunan ve Dünya'dan yayılan radyasyonun bir kısmını emen/tutarak atmosferin ısınmasına neden olan gazlardır (buna "sera etkisi" denir). Bu süreç, "iklim değişikliği" olarak adlandırılan Dünya'nın hava koşullarındaki değişimin ana nedenidir. Başlıca GHG'ler, yakıtların yanmasından kaynaklanan karbondioksit (CO ₂), tarımdan ve çöp depolama alanlarından kaynaklanan metan (CH ₄), gübre üretimi ve kullanımıyla ilişkili azot dioksit (N ₂ O) ve soğutucu akışkanlar gibi florlu (F) gazlardır. Enerji kullanımının çevre üzerindeki en önemli etkisi, GHG'lerin oluşmasıdır. (Kaynak: GSCP Çevresel Uygulama Kılavuzları)
Şikayet	Yanlış veya haksız olduğu düşünülen bir durumla ilgili şikayet beyanı
Şikayet Süreci	Şikayetleri kabul etmek, değerlendirmek ve çözmek için resmi bir yol.
Tehlikeli madde/malzeme	Tehlikeli maddeler: fiziksel ve/veya kimyasal özellikleri nedeniyle mülke, çevreye veya insan sağlığına aşırı risk teşkil eden maddelerdir. Maddeler (karışımlar ve çözeltiler dahil), oluşturdukları tehlikeye göre şu şekilde sınıflandırılabilir: yanıcı, aşındırıcı, zehirli, patlayıcı vb. (kaynak: IFC Tehlikeli Madde Yönetimi Kılavuzları).
Evden çalışan	Evden çalışan, sabit bir ücret karşılığında (parça başı olabilir) evinde fabrika için iş yapan ve sağlanan ürün veya hizmetin nihai tüketicisi fabrika olmayan kişidir.
İç mekan hava kalitesi	Binaların ve yapıların içindeki ve çevresindeki hava kalitesini ifade eder, özellikle bina sakinlerinin sağlığı ve konforu ile ilgilidir. İç mekan hava kalitesi, kaçak emisyonları, partikül maddeleri, VOC'leri, gazları içerir...
Endüstriyel atık gaz arıtımı	Endüstriyel egzoz akışlarından partikülleri (toz gibi) ve/veya gazları azaltmak veya ortadan kaldırmak için kullanılan tüm teknikler. Amaç, çevreye veya insan sağlığına zarar verebilecek maddelerin atmosfere salınımını azaltmaktır. Örnek: Islak yıkayıcı, siklon ve çoklu siklon, torba filtreler...
Bütünlük testi (dökme depolama tankı için)	Bütünlük testi, sıvı ürünlerin depolanması için kullanılan bir toplu konteynerin bütünlüğünü doğrulamak amacıyla yapılan bir işlemdir. Amaç, konteynerin iyi durumda olup olmadığını, yeterince sağlam olup olmadığını, darbelere dayanıklı olup olmadığını, paslanıp paslanmadığını vb. kontrol etmektir.
İlgili çalışanların anladığı dil	Yerel dil veya çalışanların konuştuğu bildirilen dil(ler).

Kavram	ICS Tanımı
Çalışanların çoğunluğunun anladığı dil	Yerel dil veya çalışanların %50'sinden fazlası tarafından konuşulan bildirilen dil(ler).
Yasal kayıt	Yasal kayıt, fabrikanın yasal yükümlülükleri konusunda güncel kalmasına ve her bir yasal gereklilik için uyum performansını ve durumunu doğru bir şekilde takip etmesine yardımcı olan bir araçtır.
Manipülasyon	Kişinin kendi amaçlarına hizmet etmek için haksız yöntemler kullanarak belgelerdeki verileri değiştirme. Örneğin, aşırı çalışma saatlerini gizlemek için zaman kayıtlarının manipülasyonu.
Göçmen işçiler	Kendi evlerinden (ülke içinde veya yurt dışında) işyerindeki yeni evlerine taşınan hem iç hem de yabancı işçileri içerir.
Karışım	Karışım, iki veya daha fazla maddenin karışımı veya çözeltisidir. Çoğu kimyasal mevzuatında, karışımlar madde olarak kabul edilmez.
MSDS (Malzeme Güvenlik Bilgi Formu) / SDS (Güvenlik Bilgi Formu)	Malzeme Güvenlik Bilgi Formu (MSDS) / Güvenlik Bilgi Formu (SDS), potansiyel tehlikeler (sağlık, yangın, reaktivite ve çevre) ve kimyasal ürünle güvenli bir şekilde çalışma yöntemleri hakkında bilgi içeren bir belgedir. Bu belge, eksiksiz bir sağlık ve güvenlik programının geliştirilmesi için vazgeçilmez bir başlangıç noktasıdır. MSDS/SDS, yerel dile çevrilmelidir (en azından 1 - Tanımlama (madde ve tedarikçi), 2 - Tehlike tanımlama, 3 - Bileşim/bileşenler hakkında bilgiler, 4 - İlk yardım önlemleri, 5 - Yangınla mücadele önlemleri, 6 - Kazara salınım önlemleri, 7 - Taşıma ve depolama, 8 - Maruz kalma kontrolleri/kişisel koruma bölümleri çevrilmelidir). Üretimde kullanılan kimyasallar için MSDS/SDS'nin yakınlarda bulunması gerekir. Çalışan, MSDS/SDS'yi nerede bulabileceğini bilmeli ve birkaç dakika içinde ona ulaşabilmelidir.
MRSL (Üretici Tarafından Kısıtlanan Maddeler Listesi)	MRSL, tekstil, giyim ve ayakkabı üretiminde belirli bir eşik değerin altında kısıtlanan tehlikeli kimyasalların listesidir. MRSL, üretim tesislerinde kullanılan kimyasal formülasyonlardaki maddeler için konsantrasyon sınırları belirler. MRSL, bir üretim fabrikasının dört duvarı içinde kullanılan HERHANGİ bir kimyasalı (temizleyiciler, deterjanlar, boyalar, çözücüler, tekstil koruyucuları, apre maddeleri vb. Bu iki liste arasında karışıklık olmaması için sözlükte RSL tanımına bakınız. ÖNEMLİ: Bu iki liste arasındaki farkı anlamak için RSL tanımına bakın.
Çalışmayan çocuklar	Fabrikada bulunan ancak fabrikada çalışmak üzere istihdam edilmeyen 18 yaşın altındaki kişiler.
ODS'ler (Ozon tabakasını incelten maddeler) ve F-gazları	ODS (Ozon Tabakasını İncelten Maddeler), ozon tabakasının incelmelerinden sorumludur. Yaygın olarak kullanılan ODS'ler, örneğin klima, soğutucular vb. cihazlarda soğutucu olarak kullanılan kloroflorokarbonlar (CFC'ler) ve hidroflorokarbonlar (HCFC'ler) ile yangın söndürme ekipmanlarında kullanılan halonlar gibi gazlardır. HFC'ler gibi F-gazları olarak adlandırılan soğutucu

Kavram	ICS Tanımı
	sistemlerinde kullanılan diğer soğutucu gazların da çevreye zarar verdiği (güçlü sera gazları) unutulmamalıdır, bu nedenle bunların da kontrol edilmesi gerekir.
Fazla mesai muafiyeti	Yerel makamlar tarafından verilen ve fabrikanın, çalışma saatlerinin muafiyet süresinin tamamı (örneğin 6 ay, 1 yıl vb.) için izin verilen ortalama çalışma saatlerine eşit veya bu saatlerin altında olması koşuluyla, belirli bir süre (örneğin aylık) içinde yasal çalışma saati sınırını aşarak çalışmasına izin veren belge.
Kalıcı Engelleme	Erişim, sabit makineler, yere yapışmış nesneler vb. tarafından engellenmiştir.
Politika	Fabrikanın ve/veya çalışanlarının uyması gereken, yazılı bir dizi eylem ilkesi veya kural ve standart.
Erişim	İşçi bu belgelere serbestçe erişebilmeli ve belgelere erişmek için üçüncü bir tarafa başvurmak zorunda kalmamalıdır. İşçi, belgelere her zaman kişisel olarak erişebilir (örneğin, işçinin anahtarı olduğu ve 7/24 erişebileceği bir kilitli kutu).
KKD (Kişisel Koruyucu Donanım)	KKD, kullanıcıyı işyerindeki sağlık veya güvenlik risklerine karşı koruyan ekipmandır. Güvenlik kaskları, eldivenler, göz koruyucular, yüksek görünürlük sağlayan giysiler, güvenlik ayakkabıları ve güvenlik kemeri gibi öğeleri içerebilir. Ayrıca solunum koruyucu ekipmanları (RPE) da içerir. (kaynak: http://www.hse.gov.uk)
Hapishane istihdamı	İşgücünün bir parçası olarak kullanılan mahkumlar. Hapishane işgücü düzenlemeleri kapsamında, mahkumlar fabrikaya getirilebilir veya üretim hapishane tesislerinde gerçekleştirilebilir.
Prosedür	Belirli bir sıra veya şekilde gerçekleştirilen bir dizi eylem.
Kota	Bir işçinin veya birkaç işçinin belirli bir zaman dilimi içinde imal etmesi, üretmesi, monte etmesi ve/veya üzerinde çalışması gereken sabit miktarda iş (örneğin, mal parçaları).
Yenilenebilir enerji kaynakları	Yenilenebilir enerji kaynakları, fosil yakıtların aksine, biyokütle (odun, çöp gazı ve biyogaz, etanol vb.), hidroelektrik, jeotermal, rüzgar, güneş vb. gibi yenilenebilir enerji kaynaklarıdır (kaynak: www.eia.gov).
RSL (Kısıtlanmış Maddeler Listesi)	RSL, <u>bitmiş tekstil ürünlerinde</u> belirli bir eşik değerin altında kullanılması kısıtlanan tehlikeli kimyasalların listesidir.
Önemli çevresel unsur veya etki	Önemli çevresel etki, fabrikanın seçtiği önem kriterlerine göre fabrika için daha önemli olduğu düşünülen bir unsur veya etkidir. Önemli çevresel unsurlar ve etkiler öncelikli olarak kabul edilir ve büyük bir dikkatle ele alınmalıdır. Fabrika, önemli unsurların ve etkilerin belirlenmesine ilişkin kriterlerin neler olduğunu açıklayabilmelidir (ör. yasal gereklilikle ilgili olup olmadığı, potansiyel etkinin hassas bir alanı etkileyip etkilemediği vb.).
Önemli su sızıntısı	"Önemli su sızıntısı"nın anlamı şudur: sürekli su akışı veya saniyede bir damla. "Önemli olmayan" ise, örneğin, dakikada sadece birkaç damladır. Bölüm 3'teki kılavuzda önemli su sızıntılarına ilişkin örnek resimlere bakınız.

Kavram	ICS Tanımı
Nitelikli işçi	Vasıflı işçi, belirli bir işi yapmak için özel yeteneklere, deneyime ve/veya eğitime sahip kişidir. Bu, yarı vasıflı ve yüksek vasıflı işçileri de içerebilir
Çamur (Atık su arıtma tesisinden)	Çamur, endüstriyel ve belediye atık suları ile kanalizasyon arıtma işlemlerinden arta kalan yarı katı bir maddedir. Kalın, yumuşak veya ıslak çamur gibi görünür veya atık su arıtma işleminden elde edilen sıvı ve katı bileşenlerin benzer viskoz bir karışımıdır. Çamur son derece tehlikeli olabilir.
Tedarikçi	Fabrikaya mal veya hizmet tedarik eden kuruluş.
Geçici Engelleme	Erişim, hareketli nesneler, depolama kutuları vb. tarafından engellenmiştir.
Toprak Yapaylaştırma	Daha önce doğal olan araziye yapay unsurlar eklenmesiyle ortaya çıkan her türlü değişiklik. Yapaylaştırmaya yol açan inşaat, asfaltlama veya diğer değişiklikler gibi arazi kullanımındaki değişiklikleri belirleyin.
Madde	Madde, doğal haldeki veya bir üretim sürecinin sonucu olan kimyasal element ve bileşikleridir. Üretim sürecinde, bir maddenin oluşması için genellikle kimyasal reaksiyon gerekir.
Üçgenleme	Üçgenleme teknikleri gözlem, belge incelemesi ve görüşmelerdir.
Vasıfsız işçi	Vasıfsız işçiler, belirli bir iş becerisine sahip olmayan kişilerdir.
Uçucu organik bileşik (VOC)	Kaçak VOC emisyonlarının en yaygın kaynakları, malzemenin basınç altında olduğu, daha düşük buhar basıncına maruz kaldığı veya kapalı bir alandan dışarı çıktığı durumlarda, VOC içeren sıvıları veya gazları üreten, depolayan ve kullanan endüstriyel faaliyetlerle ilişkilidir. Tipik kaynaklar arasında ekipman sızıntıları, açık fıçılar ve karıştırma tankları, depolama tankları, atık su arıtma sistemlerindeki ünite işlemleri ve kazara salınımlar bulunur.
Tehlikeli dumanlar	Tehlikeli dumanlar, çeşitli endüstriyel süreçlerin yan ürünleri olarak ortaya çıkan, potansiyel olarak zararlı gazları veya buharları ifade eder. Bu dumanlar, toksik, yanıcı veya reaktif yapıları nedeniyle çalışanlar ve çevre için ciddi sağlık riskleri oluşturabilir. Endüstriyel tehlikeli dumanların bileşimi, endüstri türüne ve ilgili spesifik süreçlere bağlı olarak büyük ölçüde değişir.
Atık yönetimi	Atık malzemelerin uygun şekilde işlenmesi için tüm süreçlerin ve kaynakların yönetimini; atıkların oluşumundan nihai bertarafına kadar her türlü atığı yönetmeye yönelik eylem ve faaliyetleri kapsar. Toplama, işleme, depolama, nakliye ve nihai bertaraf yöntemlerini içerir.
Atık su	Atık su (veya atık su), insan kullanımı nedeniyle etkilenmiş her türlü sudur. Atık su, "evsel, endüstriyel, ticari veya tarımsal faaliyetlerin herhangi bir kombinasyonundan kaynaklanan kullanılmış su, yüzey akışı veya yağmur suyu ve herhangi bir kanalizasyon akışı veya kanalizasyon sızıntısı"dır.

Kavram	ICS Tanımı
Çalışanlar	Çalışanlar, çalışanlar ve işverenlerin yanı sıra, işlevlerinden bağımsız olarak bir ticari işletme için çalışan kişileri de içerir. Denetim kapsamına giren işçiler, iş sözleşmelerinin türü ne olursa olsun (kadrolu işçi, geçici işçi, yükleniciler, çıraklar...) fabrika sahasında bir işte çalışan tüm işçilerdir. İşverenler, kendi hesabına veya bir ya da birkaç ortakla birlikte serbest meslek olarak çalışan ve işlerinde yukarıda genel olarak tanımlandığı şekilde çalışan veya işçi olarak bir veya daha fazla kişiyi istihdam eden kişilerdir.
İşçi örgütü	Çalışma koşulları ve istihdam şartları ile ilgili olarak işçilerin çıkarlarını geliştirmek ve savunmak amacıyla kurulmuş herhangi bir işçi örgütü.
Genç işçiler	Asgari yaşı 15'ten az olmamak kaydıyla 18 yaşın altındaki işçiler. Ancak, ILO 138 Sayılı Sözleşme'nin gelişmekte olan ülkelere ilişkin istisnaları uyarınca yerel yasal asgari yaş 14 olarak belirlenmişse, bu daha düşük yaş geçerli olabilir.
ZDHC (Tehlikeli kimyasalların sıfır deşarjı)	"Tehlikeli kimyasalların sıfır deşarjı", Amsterdam merkezli özel bir ekibe sahip bir marka girişimidir ve markaların, tedarik zincirlerinin ve genel olarak sektörün, giyim ve ayakkabılarda tekstil ve süsleme malzemelerinin işlenmesinde kullanılan 11 tehlikeli madde sınıfının kontrolü ve kademeli olarak ortadan kaldırılmasına yönelik uyumlu bir yaklaşım benimsemesine yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Ek 5: evre denetçilerinin yeterlilik gereklilikleri

Deneyim

ICS, denetçiler için lisans düzeyinde bir eğitim önermektedir.

Bir denetçi olarak ICS evre denetimlerini gerçekleştirebilmek için, söz konusu denetçinin en az 15 evre denetimi gerçekleştirmiş olması gerekir; bu denetimlerin 5'i gözlemci, 3' denetim altında ekip yesi ve 3' değerlendirme aşamasında ekip yesi olarak gerçekleştirilmiş olmalıdır. Bu denetimler tercihen farklı büyüklükteki ve farklı sektörlerdeki fabrikalarda gerçekleştirilmiş olmalıdır. Dikkate alınabilmesi için, bu evre denetimlerinin ICS evre denetiminde yer alan tüm konuları ve bölümleri kapsaması gerekir.

Baş denetçi olarak ICS evre denetimlerini gerçekleştirmek için, denetçinin denetim ekibinin baş denetçisi olarak denetim altında 10 evre denetimi dahil olmak üzere en az 30 evre denetimi gerçekleştirmiş olması gerekir. Dikkate alınabilmesi için, bu evre denetimlerinin ICS evre denetiminde yer alan tüm konuları ve bölümleri kapsaması gerekir.

evre denetim faaliyetlerinin az olduğu ve bu gerekliliklerin karşılanamayabileceği ülkelerde, denetim kuruluşu, denetçilerin deneyimini sağlamak için tanımladığı yönetim sistemini dikkate alarak, bu ülkelerdeki denetim kuruluşunun akreditasyonu için ICS onayı almak üzere, söz konusu ülkeleri önceden belirlemeli ve listeyi ICS'ye bildirmelidir.

Eğitimi

Denetim kurumu, tüm denetçilerini, gözden geirenlerini ve ilgili ekiplerini ICS süreci ve araçları konusunda eğitmeli ve tüm ekiplerin ilgili yerel ve uluslararası yasa ve yönetmelikler konusunda güncel bilgilere sahip olmasını sağlamalıdır. Eğitimler ve sınavlar, gerektiğinde denetim kurumu tarafından kurum içinde düzenlenmelidir.

evre denetçileri, ISO 14001 sertifikasına sahip olmalı veya denetim şirketleri tarafından ICS evre denetimlerini yürütmek üzere yetkilendirildikten sonra bir yıl içinde, ICS ve ilgili ye tarafından önceden beyan edilip onaylanmış eşdeğer bir eğitim geçmişine sahip olmalıdır.

Performans izleme sistemi

Denetim organı, denetçiler ve denetimle ilgili ekipler için i yetkinliklerini ve performans izleme sürecini her yıl ICS'ye bildirmelidir.

Dil gereklilikleri

Denetçiler ve gözden geçirenler, aşağıdaki seviyelere ilişkin açıklamaları karşılamalıdır. Bir denetçi, denetimin yerel dil gerekliliklerini karşılamıyorsa, denetim kurumu denetçiyle birlikte bir çevirmen gönderebilir. Çevirmen, denetim kurumunun sorumluluğu altındadır ve bu nedenle aşağıdaki dil gerekliliklerini karşılamalıdır (denetimin yerel dilinde ileri düzeyde ve İngilizce'de st orta düzeyde yetkinlik sahibi olmalıdır).

Tüm denetçiler, denetimin yerel dilinde (denetlenen blėe veya ülkenin resmi dili) ileri düzeyde yetkin olmalıdır. Denetçiler:

- Duydukları veya okudukları hemen hemen her şeyi kolaylıkla anlamalıdır.

- Farklı sözlü ve yazılı kaynaklardan gelen bilgileri özetleyebilmeli, argümanları ve anlatıları tutarlı bir sunumda yeniden yapılandırabilmelidir.
- En karmaşık durumlarda bile anlamın ince nüanslarını ayırt ederek kendilerini spontan, çok akıcı ve kesin bir şekilde ifade edebilmelidir.

Tüm denetçiler, orta üst düzeyde İngilizce kullanabilmelidir. Denetçiler:

- Uzmanlık alanlarındaki teknik tartışmalar da dahil olmak üzere, hem somut hem de soyut konulardaki karmaşık metinlerin ana fikirlerini anlamalıdır.
- Her iki taraf için de zorluk yaratmadan ana dilini konuşan kişilerle düzenli etkileşimi mümkün kılan bir akıcılık ve kendiliğindenlikle iletişim kurmalıdır.
- Çok çeşitli konularda açık ve ayrıntılı metinler yazabilir ve güncel bir konu hakkında çeşitli seçeneklerin avantaj ve dezavantajlarını belirterek bir bakış açısını açıklayabilir.

Tüm denetim raporu gözden geçirenler, ileri düzeyde İngilizce kullanabilmelidir. Tüm gözden geçirenler:

- Geniş bir yelpazede zorlu, uzun cümleleri anlamalı ve örtük anlamları fark etmelidir.
- İfadeleri aramaya gerek kalmadan akıcı ve kendiliğinden bir şekilde ifade edebilmelidir.
- Sosyal, akademik ve mesleki amaçlar için dili esnek ve etkili bir şekilde kullanmalıdır.
- Karmaşık konularda açık, iyi yapılandırılmış, ayrıntılı metinler yazabilmeli, organizasyonel kalıpları, bağlaçları ve metin bütünlüğünü sağlayan araçları kontrollü bir şekilde kullanabilmelidir.

